REJESTR
REZERWATÓW
PRZYRODY
WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

Sporządzony na podstawie art. 114 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r.
o ochronie przyrody

GORZÓW WLKP.
2026 r.
(wg stanu 04.09.2026 r.)

Spis treści Str.

1. BUKOWA GÓRA 4
2. BAŻANTARNIA 6
3. CZAPLENICE 8
4. CZAPLISKO 9
5. ŁABĘDZINIEC 10
6. ZIMNA WODA 12
7.BAGNO CHŁOPINY 14
8. BUCZYNA SZPROTAWSKA 16
9. NAD JEZIOREM TRZEŚNIOWSKIM 18
10. WILANÓW 19
11. BUCZYNA ŁAGOWSKA 20
12. UROCZYSKO GRODZISZCZE 22
13. ŻURAWIE BAGNO 24
14. WRZOSIEC 26
15. PAWSKI ŁUG 28
16. DĘBOWY OSTRÓW 29
17. LEMIERZYCE 30
18. NAD MŁYŃSKĄ STRUGĄ 32
19. CZARNA DROGA 34
20. JEZIORA GOŁYŃSKIE IM. DR. GRZEGORZA KARCZA 36
21. PAMIĘCIN 38
22. MORENOWY LAS 39
23. BOGDANIECKIE GRĄDY poprzednia nazwa Bogdaniec II 40
24. ANNABRZESKIE WĄWOZY 42
25. LASKI 44
26. NIETOPEREK 46
27. JEZIORO ŚWIĘTE 49
28. MESZE 51
29. BUKI ZDROISKIE IM. PROF. LUCJANA AGAPOWA 53
30. JANIE im. WŁODZIMIERZA KORSAKA 55
31. DĘBOWIEC 57
32. KRĘCKI ŁĘG 58
33. UROCZYSKO WĘGLIŃSKIE 60
34. MŁODNO 62
35. DĄBROWA BRZEŹNICKA im. Bolesława Grochowskiego 63
36. PNIEWSKI ŁUG 65
37. MOKRADŁA SUŁOWSKIE 67
38. JEZIORO ŁUBÓWKO 69
39. JEZIORO WIELKIE im. Włodzimierza Rudawskiego 71
40. DĘBINA 73
41. DĘBOWA GÓRA poprzednia nazwa BOGDANIEC III 75
42. DĄBROWA NA WYSPIE 77
43. RYBOJADY 79
44. RZEKA PRZYŁĘŻEK 81
45. SANTOCKIE ZAKOLE 83
46. BOGDANIECKIE CISY 85
47. DOLINA ILANKI 87
48. RADOWICE 89
49. LUBIATOWSKIE UROCZYSKA 91
50. ŁĘGI KOŁO SŁUBIC 93
51. TORFOWISKO OSOWIEC 95

52. DOLINA POSTOMI 97
53. ŻURAWNO 99
54. MIERKOWSKIE SUCHE BORY 101
55. GORZOWSKIE MURAWY 103
56. GOSZCZANOWSKIE ŹRÓDLISKA IM. PROF. LUDWIKA LIPNICKIEGO 105
57. BAGNO LESZCZYNY 107
58. MSZAR ROSICZKOWY koło ROKITNA 108
59. MSZAR PRZYGIEŁKOWY – DŁUGIE im. Huberta Jurczyszyna 110
60. GUBIŃSKIE MOKRADŁA 112
61. FLISOWE ŹRÓDLISKA 113
62. ZACISZE 115
63. WOSKOWNICA 116
64. PRZYGIEŁKOWE MOCZARY 117
65. DOLINA ILANKI II 118
66. JEZIORO RATNO 119
67. MECHOWISKO KOSOBUDKI 120
68. KLENICKIE ZAKOLE 121
69. TORFOWISKO LINKOWO 122
70. BREKINIE KOŁO BRONISZOWA 123
71. TORFOWISKO USTRONIE 124
72. BUKOWE UROCZYSKO 125
73. BOBROWISKO 126
74. DOLINA CZERWONEGO POTOKU 127
75. RUSKIE STAWY 128
76. TORFOWISKO PLISZKA 129
77. LASY ŹRÓDLISKOWE nad OBRĄ koło ZEMSKA 130
78. PAMIĘCIŃSKIE LASY ZBOCZOWE 131
79. TORFOWISKA ANDROMEDY 132
80. ZIELONOGÓRSKI LAS ODRZAŃSKI 133
81. LIPIENNIKOWE BAGNO 134
82. UROCZYSKO KOŁO GARBICZA im. MICHAŁA POKLEWSKIEGO - KOZIEŁŁ 135
83. SZYDŁOWSKIE ŁĘGI 136
84. BINDUGA 137
85. WILCZY OSTĘP 138
86. KAMIENNA DĄBROWA 139
87. TORFOWISKO SARBINOWO 140
88. CISOWE GRĄDY 141

1. BUKOWA GÓRA

Nr rej. woj.– 1

Data uznania za rezerwat przyrody: 1954-12-22, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 20 listopada 1954 r. (Monitor Polski Nr 119 z 22 grudnia 1954 r., poz. 1683);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r.;
2. Zarządzenie Nr 30/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Bukowa Góra" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz.1562 z dn. 26.07.2011 r.);
3. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 19 listopada 2020 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Bukowa Góra" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 19.11.2020.r, poz. 2640).

Rodzaj – L (leśny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – (PFi) fitocenotyczny**, podtyp – zl (**zbiorowisk leśnych);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EL (leśny i borowy), **podtyp** – **lni** (lasów nizinnych)

Położenie:
Województwo – lubuskie,
powiat – nowosolski,
gmina – Otyń

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Przytok

Powierzchnia pod ochroną: 29,18 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Najstarszy rezerwat w dawnym woj. zielonogórskim**,** położony jest w dorzeczu Odry i jej lewobrzeżnego dopływu Śląskiej Ochli. Rezerwat stanowi fragment lasu porastającego strome zbocze. Las spełnia ponadto dużą rolę zabezpieczającą przed erozją gleby.

Cel ochrony: Zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe ekosystemu leśnego o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Posiada plan ochrony: TAK
1) Zarządzenie Nr 25/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 14 czerwca 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Bukowa Góra" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 70 poz. 1332 z dnia 22.06.2011 r.) **- uchylone;**
2) Zarządzenie nr 38/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 16 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla

rezerwatu przyrody „Bukowa Góra” (Dz. Urz. z dnia 20 grudnia 2013r, poz. 2798) - **uchylone;**

3) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 maja 2017 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Bukowa Góra” (Dz. Urz. z dnia 11 maja 2017 r., poz. 1191).

Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: NIE

1) Zarządzenie nr 11/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 20 marca 2013r. w sprawie wyznaczenia szlaku w rezerwacie przyrody „Bukowa Góra” – **uchylone;**
2) Zarządzenie nr 17/2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 22 sierpnia 2018 r. w sprawie zamknięcia szlaku dla ruchu pieszego, rowerowego i narciarskiego w rezerwacie przyrody „Bukowa Góra”.

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

2. BAŻANTARNIA

Nr rej. woj.– 2
Data uznania za rezerwat przyrody: 1959-10-22, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 14 września 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Monitor Polski Nr 87 z 22 października 1959 r., poz. 462);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r.;
2. Zarządzenie Nr 20/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 lipca 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Bażantarnia" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 84 poz. 1138).

Rodzaj – L (leśny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp** – (zl) zbiorowisk leśnych;
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EL (leśny i borowy), **podtyp** – lni (lasów nizinnych)

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– nowosolski
Gmina	– Otyń
Obr. ewidencyjny	– Niedoradz, dz. nr 1172

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Przytok

Powierzchnia pod ochroną: 17,88 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat stanowi fragment lasu naturalnego – pierwotnego o bogatym składzie gatunkowym. Skład panujących gatunków przedstawia się następująco: sosna 3, dąb 3, świerk 2, modrzew 2 w V i VI klasie wieku z pojedynczymi okazami drzew pomnikowych w wieku 180 – 200 lat. W domieszce kępowo brzoza, akacja, buk, grab, lipa, jodła i wprowadzone sztucznie daglezja i wejmutka. Gleba średnio zbielicowana, piaszczysto–gliniasta, w podszycie jarzębina, kruszyna, jeżyna, śnieguliczka. W runie konwalia, zawilec, szczawik zajęczy, paproć orla, przylaszczka pospolita, fiołek leśny, dzwonek pokrzywolistny, narecznica i inne.

Cel ochrony: zachowanie, ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych, starego drzewostanu naturalnego, jako elementu wzbogacającego różnorodność biologiczną w kompleksie gospodarczych lasów sosnowych.

Posiada plan ochrony: TAK

1) Zarządzenie Nr 32/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 1 grudnia 2010 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Bażantarnia" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 124 poz. 1982 z dnia 30.12.2010 r.) - **uchylone;**
2) Zarządzenie Nr 22/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 14 czerwca 2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Bażantarnia" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 70 poz. 1329 z dnia 22.06.2011 r.) **– uchylone;**

3) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Bażantarnia” z dnia 19 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 22.08.2016 r., poz. 1705);

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

3. CZAPLENICE

Nr rej. woj.– 3

Data uznania za rezerwat przyrody: 1959-10-10, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 14 września 1959 r. (Monitor Polski Nr 83 z 1959 r.),
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r.;
2. Zarządzenie Nr 48/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 7 lipca 2011r. w sprawie rezerwatu przyrody „Czaplenice" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1580)

Rodzaj – L (leśny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp** – (zl) zbiorowisk leśnych;
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EL (leśny i borowy), **podtyp** – bni (borów nizinnych)

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat – strzelecko–drezdenecki
Gmina – Drezdenko
Obr. ewidencyjny – Gościm
Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Karwin

Powierzchnia pod ochroną: 7,59 ha, dz. nr 165

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat częściowo położony na półwyspie nad jeziorem Solecko i składający się z drzewostanu sosnowego naturalnego pochodzenia w wieku 160 lat z domieszką buka oraz płatami brzozy i olszy. W części przybrzeżnej podrost buka, olchy i brzozy w wieku 25–60 lat. W podszycie leszczyna, głóg, jałowiec, w runie paproć, malina, rokiet, trzcinnik, trawy, a brzegiem trzcina. Stan czapli siwej w poszczególnych latach kształtował się rozmaicie. W 1979 r. zarejestrowano 24 gniazda. W bliskim sąsiedztwie gnieżdżą się rozmaite ptaki drapieżne, zwłaszcza kania czarna i myszołów pospolity.

Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu boru sosnowego naturalnego pochodzenia.

Posiada plan ochrony: NIE
Rozporządzenie Nr 5 Wojewody Lubuskiego z dnia 2 lutego 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Rezerwatu Przyrody o nazwie „Czaplenice" – (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 8 poz. 131 z dnia 10.02.2004 r.) – akt utracił moc z dniem 31.12.2023 r.

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

4. CZAPLISKO

Nr rej. woj.– 4
Data uznania za rezerwat przyrody: 1959-10-22, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 14 września 1959 r., (Dz. Urz. Nr 87, poz. 465);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r.;
2. Zarządzenie Nr 46/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 7 lipca 2011r. w sprawie rezerwatu przyrody „Czaplisko" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz.1578 z dn. 26.07.2011 r.)

Rodzaj – L (leśny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFI (fitocenotyczny), **podtyp** – zl (zbiorowisk leśnych);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EL (leśny i borowy), **podtyp** – bni (borów nizinnych)

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat – strzelecko–drezdenecki
Gmina – Drezdenko
Obr. ewidencyjny – Gościm
Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Karwin

Powierzchnia pod ochroną: 2,85 ha, dz. Nr 926 (część)

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat znajduje się na zachodnim brzegu jeziora Łąkie. Drzewostan 2 piętrowy, gdzie w pierwszym rzędzie występuje sosna 180 letnia, natomiast w drugim piętrze sosna 30 letnia. Wyróżniono na terenie rezerwatu zespół *Vaccinio myrtilli Pinetum* z płatami *Peridymano–Quercetum*. Drzewostan to sosna z domieszką silnie ugałęzionego dębu. Wzdłuż brzegu jeziora karłowata olcha czarna. W drzewostanie gniazduje czapla siwa. W pobliżu gnieżdżą się rozmaite ptaki drapieżne, zwłaszcza kania czarna i myszołów pospolity.

Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu boru sosnowego naturalnego pochodzenia.

Posiada plan ochrony: NIE
Rozporządzenie Nr 4 Wojewody Lubuskiego z dnia 2 lutego 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody o nazwie „Czaplisko" – (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 8 poz. 130 z 10.02.2004 r.) **-** akt utracił moc z dniem 31.12.2023 r.

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

5. ŁABĘDZINIEC

Nr rej. woj.– 5

Data uznania za rezerwat przyrody: 1959-10-22, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 14 września 1959 r., (Dz. Urz. Nr 87 z 1959 r., poz. 463);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r.;
2. Zarządzenie Nr 47/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Łabędziniec" (Dz. Urz. Woj. Lub. nr 81, z dnia 26 lipca 2011 r., poz. 1579);
3. Zarządzenie Nr 17/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 20 maja 2013 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Łabędziniec" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 21 czerwca 2013r., poz. 1532).

Rodzaj – Fn (faunistyczny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFn (faunistyczny), **podtyp** – pt (ptaków);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EL (leśny i borowy), podtyp: **lni** (lasów nizinnych).

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– strzelecko–drezdenecki
Gmina	– Drezdenko
Obr. ewidencyjny	– Gościm

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Karwin

Powierzchnia pod ochroną: 2,90 ha
Dz. nr 193/1 – 0,17 ha, dz. nr 193/2 – 0,31 ha, dz. nr 193/3 – 2,22 ha, dz. nr 193/4 – 0,05 ha
Dz. nr 193/5 – 0,15 ha.

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat utworzono na 5–ciu wyspach położonych na jeziorze Solecko. Składa się głównie z drzewostanów olszowo–dębowo–sosnowych z domieszką buka, lipy, jaworu i brzozy w wieku od 30 do 160 lat na siedlisku LM św, miejscami wilgotnego oraz Lśw wilgotnego z fragmentami olsu. Miejsce rozrodu i przebywania ptactwa wodno–błotnego.

Cel ochrony: Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych siedlisk stanowiących miejsce rozrodu i przebywania ptactwa wodno–błotnego.

Posiada plan ochrony: NIE
Rozporządzenie Nr 10 Wojewody Lubuskiego z dnia 15 marca 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody o nazwie „Łabędziniec" – (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 17 z 17.03.2004 r., poz. 305); - akt utracił moc
Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 31 sierpnia 2004 r. dotyczące sprostowania błędu w treści Rozporządzenia Wojewody Lubuskiego Nr 10 z dnia 15 marca 2004r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Rezerwatu Przyrody o nazwie "Łabędziniec", ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego z dnia

17 marca 2004r., Nr 17, poz. 305 - Dz. Urz. z 2004 r. Nr 65, poz. 1067 z dnia 06.09.2004 r. - akt utracił moc z dniem 31.12.2023 r. – akt utracił moc

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

6. ZIMNA WODA

Nr rej. woj.– 6
Data uznania za rezerwat przyrody: 1959-10-22, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 14 września 1959 r., Nr 303 (M.P. Nr 87 z 1959 r., poz. 464);
Pozostałe akty prawne:

1. Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 10 maja 1989 r. zmieniające zarządzenia w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. z dnia 30 maja 1989 r.);
2. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r.;
3. Zarządzenie Nr 29/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Zimna Woda" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1561 z dn. 26.07.2011 r.).

Rodzaj – Fl (florystyczny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ –PFI (florystyczny), podtyp – kd (krzewów i drzew);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EL (leśny i borowy), **podtyp** – lni (lasów nizinnych)

Położenie:

Woj.	– lubuskie
Powiat	– zielonogórski
Gmina	– Zielona Góra
Obr. ewidencyjny	– Drzonków, Kiełpin

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Przytok

Powierzchnia pod ochroną: 88,69 ha
78,76 ha obręb ewid. Drzonków dz. nr 318/2 – 19,58 ha, 319/2 – 49,16 ha, 320/11 – 10,02 ha, 9,93 ha obręb ewid. m. Kiełpin dz. nr 318/1– 9,93 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat typu florystycznego stanowi fragment lasu naturalnego mieszanego o charakterze olsowym z runem torfowiskowym. Drzewostan przeważnie olszowy w IV i V klasie wieku z domieszką brzozy i jesionu z pojedynczymi starszymi przestojami. Zadrzewienie 0,6 – 0,7. Zwarcie na ogół pełne w lukach naloty. Jesiony i dęby osiągają pokaźne wymiary, ich pnie przekraczają często 3 m obwodu, a wysokość dochodzi do 36 m. drzewa proste, strzeliste z dobrze rozwiniętymi, wysoko osadzonymi koronami. Niższa warstwę stanowi liczny podszyt złożony z leszczyny, kruszyny, porzeczki, czeremchy i kaliny koralowej. Roślinność runa ze względu na dużą mozaikę siedlisk jest wyjątkowo bogata.

Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych kompleksu łęgów olszowo-jesionowych i olsów wraz z naturalnymi procesami ich dynamiki.

Posiada plan ochrony: TAK

1) Zarządzenie Nr 44/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 listopada 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Zimna Woda" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 14.11.2012 r. poz. 2246) – **uchylone;**

2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 lipca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Zimna Woda" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 19.07.2016 r. poz. 1627).

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

7.BAGNO CHŁOPINY

Nr rej. woj. – 7

Data uznania za rezerwat przyrody: 1963-06-18, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 10 maja 1963 r., (M.P. Nr 49 z 1963 r., poz. 250),
Pozostałe akty prawne:

1. Rozporządzenie Wojewody Lubuskiego Nr 8 z dnia 25 lipca 2000 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 18 poz. 157 z dn. 28.07.2000 r.),
2. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r.;
3. Zarządzenie Nr 58 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 5 grudnia 2011r. w sprawie rezerwatu przyrody „Bagno Chłopiny" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 139 poz. 2898)

Rodzaj – T (torfowiskowy),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ –PBf biocenotyczny i fizjocenotyczny, podtyp – bp biocenoz naturalnych i półnaturalnych;
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – ET (torfowiskowy –bagienny), **podtyp** – tp (torfowisk przejściowych)

Położenie:
Woj. – lubuskie
Powiat – gorzowski
Gmina – Lubiszyn
Obr. ewid. – Chłopiny

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Różańsko

Powierzchnia pod ochroną: 118,99 ha
Dz. nr, nr: 712 – 5,64 ha, 724 – 25,34 ha, 714– 19,81 ha, 715 – 16,95 ha, 722 – 33,25 ha, 723 – 18,00 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat utworzono na młodym torfowisku pojeziornym z roślinnością glacjalną. Z reliktów glacjalnych występuje gwiazdnica grubolistna, turzyca strunowa, skalnica torfowiskowa. Granica rezerwatu przebiega głównie po wyłączeniach drzewostanowych, którą wyznacza obrzeże torfowiska pojeziornego. Ogółem występuje 121 gat. roślin. wokół szczątkowego fragmentu lustra wody zarastającego jeziorko rozprzestrzenia się wąski pas zbiorowisk otwartych, na pd torfowisko porośnięte jest dość gęsto sosną i brzozą omszoną. Miąższość osadów organicznych wypełniających zarośnięte jeziorko wynosi 9,5 m.

Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych zróżnicowanego kompleksu ekosystemów torfowiskowych i lasów bagiennych, z leżącym w części centralnej torfowiskiem przejściowym oraz charakterystyczną roślinnością i fauną.

Posiada plan ochrony: TAK
1) Zarządzenie Nr 27/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 18 lipca 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Bagno Chłopiny" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 19 lipca 2012 r. poz. 1474) - **straciło moc;**

2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Bagno Chłopiny” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 29 listopada 2016 r. poz. 2371).

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

8. BUCZYNA SZPROTAWSKA

Nr rej. woj.– 8

Data uznania za rezerwat przyrody: 1965-08-03, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 1 czerwca 1965 r., (M.P. Nr 35 z 1965 r., poz. 201);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144;
2. Zarządzenie Nr 11/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Buczyna Szprotawska" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 26.03.2012 r. poz. 717).
3. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 31 marca 2025 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Buczyna Szprotawska" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2025 r. poz. 838).

Rodzaj – Leśny (L)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi); **podtyp** – zbiorowisk leśnych (zl)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Leśny i borowy (EL); **podtyp** – lasów nizinnych (lni).

Położenie: województwo lubuskie, powiat żagański, gmina Szprotawa

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Szprotawa

Powierzchnia pod ochroną: 152,25 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Gleby na terenie rezerwatu pochodzą z akumulacji lodowcowej moreny dennej i składają się przeważnie z glin zwałowych, w mniejszym stopniu z piasków zwałowych. Wyróżnić tu można gleby brunatne i bielicowe. Teren rezerwatu położony jest w zasięgu naturalnym buka, świerka i jodły. Szata roślinna zachowała tutaj swoje pierwotne cechy w postaci buczyn lub drzewostanów mieszanych głównie: *Melico–Fagetum typicum, Stellario–Carpinetum, Fago–Quercetum, Luzulo–pilosae Fagetum*. Najliczniejszym zespołem jest *Melico–Fagetum*, który obejmuje 53,3% powierzchni leśnej. W rezerwacie występuje 18 gat. drzew, spośród nich 8 gat. tworzy drzewostany. Są to sosna pospolita, świerk, dąb szypułkowy, jawor, lipa drobnolistna, buk zwyczajny, grab i brzoza brodawkowata. Pozostałe 10 gat. wchodzi w skład drzewostanów w formie domieszki piętra głównego, względnie podszytów podrostu lub nalotu. Wśród ptaków wyróżniono 34 gat. stale gnieżdżące się lub zalatujące. Ze ssaków występuje tu popielica oraz sarna, jeleń, dzik i lis.

Cel ochrony: zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe kompleksu ekosystemów leśnych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin, grzybów i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Posiada plan ochrony: TAK

1) Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia 28.02.2002 roku, znak: OŚ.III.WPiw.6630/12/2002 w sprawie zatwierdzenia planu ochrony rezerwatu przyrody o nazwie „Buczyna Szprotawska" – **straciła moc**.

2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 06 sierpnia 2025 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Buczyna Szprotawska” (Dz. Urz. Województwa Lubuskiego z 2025 r., poz. 1865).

Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK
Zarządzenie Nr 24/2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Buczyna Szprotawska”.

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

9. NAD JEZIOREM TRZEŚNIOWSKIM

Nr rej. woj.– 9

Data uznania za rezerwat przyrody: 1966-01-10, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 października 1965 r. (M. P. Nr 66 z 9 grudnia 1965 r., poz. 381);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144;
2. Zarządzenie Nr 35/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Nad Jeziorem Trześniowskim" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1567 z dn. 26.07.2011 r.)

Rodzaj – L (leśny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PBf (biocenotyczny i fizjocenotyczny), **podtyp** – bp (biocenoz naturalnych i półnaturalnych)
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EL (leśny i borowy), **podtyp** – lni (lasów nizinnych)

Położenie:

Woj.	– lubuskie
Powiat	– świebodziński
Gmina	– Łagów
Obr. ewidencyjny	– Łagów

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Świebodzin

Powierzchnia pod ochroną: 47,73 ha
Dz. nr, nr: 12/5 – 31,72 ha, 13/8 – 16,01 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat stanowi fragment lasu mieszanego z przewagą buka typu pomorskiego z domieszką sosny, dębu, brzozy, świerku. Zmieszanie gatunkowe: 4Bk, 3So, 1Db, 1Św, 1Brz. Wiek w przeważającej części to IV i V klasa, z tym, że Brz jest w I piętrze w V i IV klasie, a w II piętrze w II klasie. Zwarcie umiarkowane, miejscami przerwane. Teren pagórkowaty, miejscami przechodzący w stok. W runie występują: szczawik zajęczy, fiołek leśny, kosmatka, płonnik, kostrzewa owcza, jeżyna, bodziszek łąkowy. Występujące typy siedliskowe: LMśw, Bmśw, Ols.

Cel ochrony: Zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu lasu bukowego pochodzenia naturalnego, z domieszką innych gatunków drzew.
Posiada plan ochrony: TAK

1) Zarządzenie Nr 39/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 16 października 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Nad Jeziorem Trześniowskim" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 13.11.2012 r., poz. 2238) – **uchylone;**
2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 lipca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Nad Jeziorem Trześniowskim" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 20.07.2016 r., poz. 1633)

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

10. WILANÓW

Nr rej. woj.– 10

Data uznania za rezerwat przyrody: 1966-04-08, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 grudnia 1966 r., Nr 187 (M.P. Nr 14 z 1967 r., poz. 70),

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144;
2. Zarządzenie Nr 32/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Wilanów" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1564 z dn. 26.07.2011 r.)

Rodzaj – L (leśny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp** – zl (zbiorowisk leśnych);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ –EL (leśny i borowy), **podtyp** – lni (lasów nizinnych)

Położenie:
wojwwództwo lubuskie, powiat gorzowski, gmina Kłodawa, Obr. ewidencyjny Santoczno

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Strzelce Kraj.

Powierzchnia pod ochroną: 67,16 ha
Dz. nr 475 (cz.) – 28,38 ha, nr 449 – 7,69 ha, nr 479 – 27,75 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat stanowi fragment lasu naturalnego bukowo–dębowego z domieszką sosny i modrzewia. Występuje bogate i zróżnicowane runo leśne właściwe dla tego siedliska. Na całej powierzchni podlegającej ochronie przeważa buk występujący na granicy gromadnego zasięgu. Skład gatunkowy 5 Bk, 2 Db, 2 Św, 1 Ol, VI i VII klasy. Na całej powierzchni rosną pojedyncze przestoje buka, dębu, sosny w wieku 180 – 200 lat – mają cechy pomników przyrody. Zwarcie umiarkowane. Gleba brunatna złożona z piasków gliniastych. W runie występuje szczawik zajęczy, naręcznica, przylaszczka, konwalia majowa, zawilec, marzanka wonna, fiołek leśny, orlica.

Cel ochrony: Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu mieszanego pochodzenia naturalnego z udziałem buka na krańcowym stanowisku gromadnego zasięgu z charakterystycznym, bogatym runem.

Posiada plan ochrony: TAK

1) Zarządzenie Nr 41/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 5 listopada 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Wilanów" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 12.11.2012 r. poz. 2190) – **uchylone;**
2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 lipca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Wilanów" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 19.07.2016 r. poz. 1618).

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

11. BUCZYNA ŁAGOWSKA

Nr rej. woj.– 11

Data uznania za rezerwat przyrody: 1969-01-03, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 4 listopada 1968 r. (M.P. Nr 50 z 1968 r., z dn. 02.12.1968 r., poz. 347);

Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144;
2. Zarządzenie Nr 50/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 7 lipca 2011r. w sprawie rezerwatu przyrody „Buczyna Łagowska" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1581 z dn. 26.07.2011 r.)

Rodzaj – L (leśny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp** – zl (zbiorowisk leśnych);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EL (leśny i borowy), **podtyp** – lni (lasów nizinnych)

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– sulęciński
Gmina	– Sulęcin
Obr. ewidencyjny	– Wielowieś

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Świebodzin

Powierzchnia pod ochroną: 115,86 ha
dz. nr 9006–24,16 ha, 9007/1 (cz) – 33,78 ha, 9008/1 (cz) – 14,17 ha, 9018 –21,56 ha, 9019 – 22,19 ha.

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Obszar rezerwatu znajduje się w regionie Wysoczyzny Lubuskiej, wśród pagórków sulęcińsko–świebodzińskich. Zespołem dominującym jest zespół buczyny pomorskiej *Fagetum boreoatlanticum*. Występuje również pomorski bór mieszany i olszyna. Buczyna pomorska reprezentuje las świeży i las mieszany. Główny gatunek to buk V i VI klasy, a w domieszce świerk, sosna, dąb, modrzew. Drzewostany bukowe odznaczają się dużą zdrowotnością i wymiarami, osiągają wysokość do 30 m. Są zwarte i cieniste. Dlatego podszyt prawie nie występuje. W runie spotykamy: perłówkę jednokwiatową, turzycę leśną, barwinka pospolitego, zawilca gajowego. Ols zajmuje niewielką powierzchnię rezerwatu, około 0,5 ha, na terenie okresowo zalewanym wodą.

Cel ochrony: Rezerwat tworzy się w celu zachowania ze względów dydaktyczno–naukowych i krajobrazowych fragmentu lasu bukowego na krańcu jego naturalnego zasięgu, z domieszką innych gatunków drzew.

Posiada plan ochrony: TAK

1) Zarządzenie Nr 47/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 listopada 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Buczyna Łagowska" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 15.11.2012 r. poz. 2249) – **uchylone;**

2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 lipca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Buczyna Łagowska” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 19.07.2016 r. poz. 1620).

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

12. UROCZYSKO GRODZISZCZE

Nr rej. woj.– 12

Data uznania za rezerwat przyrody: 1970-01-10, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 20 listopada 1969 r., (M.P. Nr 51 z 1969 r., poz. 399 z dn. 09.12.1969 r.);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiegoz dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144;
2. Zarządzenie Nr 33/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp.z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Uroczysko Grodziszcze" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1565 z dn. 26.07.2011 r.)

Rodzaj – L (leśny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp** – zl (zbiorowisk leśnych);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EL (leśny i borowy), **podtyp** – lni (lasów nizinnych)

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– świebodziński
Gmina	– Szczaniec
Obr. ewidencyjny	– Szczaniec

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Babimost

Powierzchnia pod ochroną: 15,75 ha
dz. nr 76/3(cz) – 15,75 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat stanowi fragment naturalnego, wielogatunkowego lasu mieszanego. Występujące gatunki drzew: jesion, dąb, grab, buk, olsza, klon, wiąz, brzoza, jawor. Wiek drzewostanu to 120 – 160 lat. Podszyt tworzy kruszyna i bez czarny. Na około 60% powierzchni rezerwatu występuje nalot jesionu, grabu i jaworu. Bogate runo tworzą występujące gatunki roślin zielnych: marzanka wonna, kokoryczka wielokwiatowa, czworolist pospolity, przylaszczka, pokrzywa, zawilec gajowy, konwalijka, szczawik zajęczy, trawy. Na terenie rezerwatu znajdują się ruiny grodziska z XII wieku.

Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i historycznych fragmentu lasu liściastego o charakterze naturalnym wraz ze średniowiecznym grodziskiem.

Posiada plan ochrony: TAK
1) Zarządzenie Nr 45/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 listopada 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Uroczysko Grodziszcze" (Dz. U. Woj. Lub. z dnia 15.11.2012 r. poz. 2247) - **uchylone;**
2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Uroczysko Grodziszcze" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 04.07.2016 r. poz. 1406).

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

13. ŻURAWIE BAGNO

Nr rej. woj.– 13
Data uznania za rezerwat przyrody: 1970-05-16, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 31 marca 1979 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. Nr 11, poz. 98 z dn. 15.04.1970 r.);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 31/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Żurawie Bagno" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1563 z dn. 26.07.2011 r.)

Rodzaj – T (torfowiskowy),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PBf (biocenotyczny i fizjocenotyczny), **podtyp** – bp (biocenoz naturalnych i półnaturalnych);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EE (różnych ekosystemów), **podtyp** – lt (lasów i torfowisk)

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– żarski
Gmina	– Przewóz
Obr. ewidencyjny	– Jamno

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Wymiarki

Powierzchnia pod ochroną: 44,52 ha
Dz. nr: 78 (cz) – 6,81 ha, 79 (cz) – 6,63 ha, 82 (cz) – 14,81 ha, 83 (cz) – 4,50 ha, 87 (cz) – 9,47 ha, 90 (cz) – 2,30 ha.

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat typu wodno–torfowiskowego stanowi fragment dawnego jeziora na skutek ekspansji lasu częściowo osuszonego. Typ siedliskowy – Bór Bagienny. Całą powierzchnię stanowi bagno w części środkowej zalane wodą. W częściach bardziej osuszonych porośnięte grupowo brzozą i sosną w wieku 10 – 20 lat. Sosną karłowatą w II – IV klasie wieku oraz brzozą w tym samym wieku. Liczne suchoczuby. Teren równy w części zachodniej wklęsły. Gleba bagienna – torf średnio głęboki, na piaskach gliniastych. Pokrywa zachwaszczona, występuje tu trzcina, trzęślica modra, sit, turzyce, torfowce, rosiczki wszystkie trzy formy wełnianka pochwowata, bagno zwyczajne.

Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych ekosystemu żywego torfowiska pojeziernego wraz z charakterystyczną roślinnością i fauną.

Posiada plan ochrony: TAK

1) Zarządzenie Nr 52/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. z dnia 6 września 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Żurawie Bagno" – (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Nr 102 poz. 1940 z dn. 13.09.2011 r.) - **uchylone;**
2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 2 sierpnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Żurawie Bagno" – (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z dn. 04.08.2016 r., poz. 1663).

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

14. WRZOSIEC

Nr rej. woj.– 14

Data uznania za rezerwat przyrody: 1970-05-16, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 11, poz. 99 z dn. 15.04.1970 r.);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 8/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 26.03.2012 r. poz. 714)

Rodzaj – Fl (florystyczny),
Ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ– PFI (florystyczny), **podtyp** – rzk (roślin zielnych i krzewinek),
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EL (leśny i borowy), **podtyp** – bni (borów nizinnych)

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– żarski
Gmina	– Lipinki Łużyckie
Obr. ewidencyjny	– Grotów

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Wymiarki

Powierzchnia pod ochroną: 64,96 ha
Dz. nr 616(cz) – 3,60 ha, nr 617 – 28,60 ha, nr 639 – 32,76 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat położony jest pośród lasów N–ctwa Wymiarki. Obszar rezerwatu jest wybitnie płaski o niezdecydowanym kierunku spływu. Brak infiltracji wgłębnej prowadzi do wtórnego zabagnienia gleby, niekorzystnego dla rozwoju lasu i wytwarzania się ubogich kwaśnych zbiorowisk z dużą ilością torfowców, trzęślicy, bagna zwyczajnego, borówki bagiennej innych zbliżonych ekologicznie roślin. Ze względu na duże wymagania siedliskowe wrzośca należy utrzymywać wysoki poziom wód gruntowych. Zespół *Molinio – Pinetum* jest dobrze wykształcony poprzez szatę roślinną runa leśnego, w której najczęstsze są: *Molinia coerulea, Polytrychum communae.* Występuje tu 7 gat. drzew: sosna zwyczajna, brzoza gruczołkowata, brzoza omszona, dąb szypułkowy, olcha czarna, olsza szara, jarząb pospolity.

Cel ochrony: Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu z wrzoścem bagiennym.

Posiada plan ochrony: NIE
Rozporządzenie Nr 15 Wojewody Lubuskiego z dnia 26 marca 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Rezerwatu Przyrody "Wrzosiec" – (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Nr 19 z 29.03.2004 r., poz. 335) - akt utracił moc z dniem 31.12.2023 r.
Zadania ochronne: TAK

Zarządzenie Nr 3/2024 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 1 marca 2024 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Wrzosiec”.

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

15. PAWSKI ŁUG

Nr rej. woj.– 15

Data uznania za rezerwat przyrody: 1970-05-16, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 31 marca 1970 r., Nr 54 (M.P. Nr 11 z 1970 r., poz. 100);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 18/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Pawski Ług" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 26.03.2012 r. poz. 724)

Rodzaj – T (torfowiskowy),
Ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFI (florystyczny), **podtyp** – rz (roślin zarodnikowych),
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – ET (torfowiskowy), **podtyp** – tp (torfowisk przejściowych)

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat – świebodziński
Gmina – Łagów
Obr. ewidencyjny – Łagów

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Świebodzin

Powierzchnia pod ochroną: 34,52 ha
Dz. nr, nr: 211/1(cz) – 19,25 ha, 212/1(cz) – 9,97 ha, 213/4(cz) – 5,03 ha, 238/1(cz) – 0,06 ha, 239/1(cz) – 0,21 ha.

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat stanowi fragment zarośniętego jeziora. Powierzchnię jeziora porasta pojedynczo sosna i brzoza w pierwszej klasie wieku. Teren ten zachował w dalszym ciągu charakter bagienny i jest okresowo zalewany wodą. Gleba – torf słabo rozłożony, głęboki, mokry. W runie występują m.in. następujące rośliny: wełnianka pochwowa, bobrek trójlistny, żurawina błotna, torfowce, sit i inne.

Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych zbiorowiska roślinności bagiennej i torfowiskowej z otaczającym je lasem.

Ustanowione zadania ochronne: TAK
Zarządzenie Nr 7/2026 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 marca 2026 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Pawski Ług". Zadania ustanowione na lata 2026-2031.

Posiada plan ochrony: NIE
Rozporządzenie Nr 7 Wojewody Lubuskiego z dnia 2 lutego 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Rezerwatu Przyrody o nazwie „Pawski Ług" – (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Nr 8 z 10.02.2004 r., poz. 133) - akt utracił moc z dniem 31.12.2023 r.

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

16. DĘBOWY OSTRÓW

Nr rej. woj.– 16

Data uznania za rezerwat przyrody: 1970-05-23, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa Przemysłu Drzewnego z dnia 31 marca 1970 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 12 poz. 106 z dn. 22.04.1970 r.); **Pozostałe akty prawne**:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 37/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Dębowy Ostrów" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1569 z dn. 26.07.2011 r.)

Rodzaj – L (leśny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp** – zl (zbiorowisk leśnych);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EL (leśny i borowy), **podtyp** – lni (lasów nizinnych)

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– świebodziński
Gmina	– Świebodzin
Obr. ewidencyjny	– Nowy Dworek

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Świebodzin

Powierzchnia pod ochroną: 1,8447 ha, dz. nr 85/9 – 1,8447 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat otoczony jest ze wszystkich stron łąkami przeznaczonymi do zalesień. Stanowi go fragment naturalnego lasu mieszanego o charakterze dąbrowy wielogatunkowej. Skład drzewostanu: 6 Db, 3 So, 1 Brz, Św w wieku 80 – 100 lat. W części północno–zachodniej rezerwatu występuje osika w wieku około 30 lat. Podszyt tworzy leszczyna, trzmielina, kruszyna. W runi występuje konwalia majowa, szczawik zajęczy, poziomka, przylaszczka, kostrzewa, turzyce. Gleba brunatna, piasek gliniasty, świeży, głęboki.

Cel ochrony: zachowanie, ze względów naukowych i dydaktycznych, fragmentu lasu dębowego o naturalnym charakterze.

Posiada plan ochrony: TAK

1) Zarządzenie Nr 67/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dębowy Ostrów" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 13.01.2012 r. poz. 142) – **uchylone;**
2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 2 sierpnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dębowy Ostrów" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 02.08.2016 r., poz. 1657).

Nie podlega ochronie międzynarodowej

17. LEMIERZYCE

Nr rej. woj.– 17
Data uznania za rezerwat przyrody: 1970-05-23, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa z dnia 31 marca 1970 r., (M.P. Nr 12 z 1970 r., poz. 105 z dn. 22.04.1970 r.);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 45/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Lemierzyce" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1577 z dn. 26.07.2011 r.)

Rodzaj – L (leśny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp** – zl (zbiorowisk leśnych);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EL (leśny i borowy), **podtyp** – lni (lasów nizinnych)

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– sulęciński
Gmina	– Słońsk
Obr. ewidencyjny	– Lemierzyce

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Ośno Lubuskie

Powierzchnia pod ochroną: 3,32 ha, dz. nr 3/15 – 3,32 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat graniczy od północy z rzeką Postomią i bagnem, od zachodu z powierzchnią leśną, od południa z gruntami ornymi i osadą N–ctwa oraz na długości 90 m z gruntami wsi Lemierzyce. Rezerwat stanowi fragment naturalnego lasu mieszanego, porastającego strome zbocze. Drzewostan jest wielopiętrowy, w I piętrze występuje Ol, Bk, w wieku około 175 lat. W II piętrze występuje Jw, Wz, Gb, Lo, Lp, Ol, Js, Brz, Kl, Md w wieku około 120 lat. Zmieszanie kępowe i jednostkowe. W rezerwacie występuje szereg drzew o charakterze pomnikowym. Podszyt tworzy bez czarny, buk, tawuła, czeremcha, berberys, leszczyna sporadycznie cis. W runie: konwalia, zawilec, fiołek, glistnik jaskółcze ziele, narecznica, kokoryczka, niecierpek, jastrzębiec, trawy.

Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych lasu mieszanego o naturalnym charakterze.

Posiada plan ochrony: NIE
Rozporządzenie Nr 16 Wojewody Lubuskiego z dnia 20 kwietnia 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody o nazwie „Lemierzyce" – (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Nr 25 z 22.04.2004 r., poz. 446) - akt utracił moc z dniem 31.12.2023 r.

Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK
1) Zarządzenie Nr 2/2016 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 21 stycznia 2016 r. w sprawie wyznaczenia szlaku pieszego w rezerwacie przyrody „Lemierzyce" – straciło moc.

2) Zarządzenie nr 8/2020 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 5 czerwca 2020 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Dolina Postomii" oraz w rezerwacie przyrody „Lemierzyce"

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

18. NAD MŁYŃSKĄ STRUGĄ

Nr rej. woj.– 18

Data uznania za rezerwat przyrody: 1970-09-09, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 15 lipca 1970 r. (M.P. Nr 25 z 1970 r., poz. 207 z dn. 08.04.1970 r.);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiegoz dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 34/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiskaw Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Nad Młyńską Strugą" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1566 z dn. 26.07.2011 r.);
3. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia31 października 2019 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Nad Młyńską Strugą" (Dz. Urz. Woj. Lub., z dnia 05.11.2019 r. poz. 2905)
4. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 19 grudnia 2024 roku w sprawie rezerwatu przyrody „Nad Młyńską Strugą" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2024 r., poz. 3083)

Rodzaj – L (leśny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi), **podtyp** – zbiorowisk leśnych (zl);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Leśny i borowy (EL), **podtyp** – lasów nizinnych (lni)

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat – żarski
Gmina – Łęknica i Przewóz

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Wymiarki oraz Nadleśnictwo Lipinki, PGW Wody Polskie Zarząd Zlewni w Zgorzelcu

Powierzchnia pod ochroną: 206,57 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat leży ok. 1,5 km na południowy zachód od miasta Łęknica. Ochroną objęty jest fragment doliny Młyńskiej Strugi przy ujściu do Nysy Łużyckiej, z nadrzecznymi lasami łęgowymi rosnącymi w dolinie Nysy. Skróda (Młyńska Struga), na terenie rezerwatu ma charakter bystrego strumienia wpływającego do Nysy Łużyckiej głęboko wyciętym wąwozem. Dominującym zbiorowiskiem roślinnym na terenie rezerwatu jest grąd środkowoeuropejski, następnie łęg olszowo - jesionowy. W wielu miejscach zbiorowiska te zajmują zagłębienia z utrudnionym odpływem wód gruntowych. Wielogatunkowy drzewostan tworzą głównie dąb szypułkowy, który buduje górne piętro drzewostanu, gatunkami współpanującymi są: buk zwyczajny, olsza czarna, brzoza brodawkowata, sporadycznie rośnie grab pospolity, lipa drobnolistna, klon zwyczajny, klon jawor. Podszyt tworzą gatunki jak: grab zwyczajny, świerk pospolity, kruszyna pospolita, leszczyna pospolita. Wzdłuż Nysy Łużyckiej prawie na całej długości występuje stosunkowo wąski pas zbiorowisk szuwarowych, najczęściej zdominowanych przez mozgę.

Cel ochrony: zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe kompleksu ekosystemów leśnych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Posiada plan ochrony: TAK

1) Zarządzenie Nr 50/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 listopada 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Nad Młyńską Strugą" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 15.11.2012 r. poz. 2252) **– uchylone;**
2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 2 sierpnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Nad Młyńską Strugą" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 03.08.2016 r., poz. 1660);
3) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27 marca 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Nad Młyńską Strugą" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 28.03.2017 r., poz. 716) **– uchylone.**
4) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 16 kwietnia 2019 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Nad Młyńską Strugą" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 17.04.2019 r., poz. 1220);

Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK

1) Zarządzenie Nr 18/2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 5 września 2018 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Nad Młyńską Strugą" - **uchylone**;

2) Zarządzenie Nr 12/2019 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Nad Młyńską Strugą".

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

19. CZARNA DROGA

Nr rej. woj.– 19

Data uznania za rezerwat przyrody: 1972-08-25, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 czerwca 1972 r. (M.P. Nr 36, poz. 202 z dn. 24.07.1972 r.);
Pozostałe akty prawne:

1. Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa 10 maja 1989 r., (M.P. Nr 17, poz. 119 z dn. 30.05.1989 r.);
2. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
3. Zarządzenie Nr 17/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 lipca 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Czarna Droga" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 84 poz. 1135z dn. 24.08.2010 r.)

Rodzaj – L (leśny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny) , **podtyp** –zł (zbiorowisk leśnych);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EL (leśny i borowy), **podtyp** – lmn (lasów mieszanych nizinnych)

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– międzyrzecki
Gmina	– Trzciel
Obr. ewidencyjny	– Stary Dwór Dz. nr: 2210/2 – 14,18 ha, nr 2211/2 – 1,55 ha, nr 2212/1 – 6,22 ha

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Trzciel

Powierzchnia pod ochroną: 21,95 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat stanowi fragment drzewostanów naturalnego pochodzenia z charakterystycznym dla lasów mieszanych runem. Typy siedliskowe lasu: Lś i Lw. Lw przeważa w piętrze górnym – dąb i jesion, w dolnym brzoza, grab, olsza. W Lś występuje buk, sporadycznie świerk, pojedynczo grab, sosna w wieku 80 – 100 lat. Podszyt tworzy jesion i buk na około 15% powierzchni. W podszycie występuje leszczyna, szakłak, buk i jesion. Zwarcie przerywane miejscami umiarkowane. Teren równy. Gleba – piaski gliniaste głębokie, na piasku luźnym oraz piaski gliniaste świeże, średnio głębokie. W runie występuje: śmiałek darniowy, kostrzewa olbrzymia, dąbrówka rozłogowa, żonkil zwyczajny, szczawik zajęczy, gajowiec żółty, podagrycznik pospolity, pokrzywa zwyczajna, miodunka ćma, kuklik pospolity, malina, gwiazdnica wielokwiatowa, przylaszczka pospolita, fiołek leśny, jasnota plamista, przetacznik ożankowy, jeżyna gruszyczka jednokwiatowa.

Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu lasu mieszanego z charakterystycznym wielogatunkowym runem.

Posiada plan ochrony: TAK

1) Zarządzenie nr 12/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 kwietnia 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Czarna Droga” (Dz. Urz. z 2011 r. Nr 48, poz. 905) - **uchylony**.
2) Zarządzenie Nr 2/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 stycznia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Czarna Droga” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dn. 22.02.2013 r. poz. 564).

Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK

Zarządzenie Nr 4/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie wyznaczenia szlaku pieszego w rezerwacie przyrody „Czarna Droga”.

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

20. JEZIORA GOŁYŃSKIE IM. DR. GRZEGORZA KARCZA

Nr rej. woj. – 20
Data uznania za rezerwat przyrody: 1972-08-25, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 czerwca 1972 r., (M.P. Nr 36 z 1972 r., poz. 202 z dn. 24.07.1972 r.);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 36/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Jeziora Gołyńskie" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1568 z dn. 26.07.2011 r.)
3. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 2 lutego 2024 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Jeziora Gołyńskie im. dr. Grzegorza Karcza" (Dz. Urz. Woj. Lub. poz. 463)

Rodzaj – W (wodny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi Fitocenotyczny, **podtyp** – zn zbiorowisk nieleśnych
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EW Wodny **podtyp** – jm jezior mezotroficznych i eutroficznych oraz stawów

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– międzyrzecki
Gmina	– Pszczew
Obr. ewidencyjny	– Borowy Młyn

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Trzciel

Powierzchnia pod ochroną: 14,88 ha

Cel ochrony: umożliwienie ze względów naukowych i dydaktycznych przebiegu naturalnych procesów przyrodniczych – wypłycania i lądowacenia jeziora Gołyń Mały, a także sukcesji roślinności w obrębie wód jeziora i strefy nadbrzeżnej oraz kształtowania się w zmieniających się warunkach uwilgotnienia, położonych w otoczeniu jeziora płatów torfowisk i olsów.

Posiada plan ochrony: TAK

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 20 lutego 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Jeziora Gołyńskie" (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z dnia 22.02.2012 r., poz. 528)- **uchylony**;
2. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Jeziora Gołyńskie" (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z dnia 01.04.2014r., poz. 792);
3. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 lutego 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony

dla rezerwatu przyrody Jeziora Gołyńskie (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 16 lutego 2016 r., poz. 332).

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK

1. Zarządzenie nr 13/2024 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z 6 czerwca 2024 roku w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Jeziora Gołyńskie im. Dr. Grzegorza Karcza”

21. PAMIĘCIN

Nr rej. woj.– 21

Data uznania za rezerwat przyrody: 1973-01-01, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 27 października 1972 r. , (M.P. Nr 53 z 1972 r., poz. 283 z dn. 08.12.1972 r.);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 44/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Pamięcin" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1576 z dn. 26.07.2011 r.)

Rodzaj – St (stepowy),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp** – nz (zbiorowisk nieleśnych),
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EŁ (murawowy i zaroślowy), **podtyp** – mk (muraw kserotermicznych)

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– słubicki
Gmina	– Górzyca
Obr. ewidencyjny	– Pamięcin

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa OT w Gorzowie Wlkp.

Powierzchnia pod ochroną: 11,80 ha, dz. nr 1/3 – 11,80 ha

Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych zbiorowiska roślinności stepowej.

Posiada plan ochrony: TAK

1. Zarządzenie Nr 49/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 listopada 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Pamięcin" (Dz. U. Woj. Lub. z dnia 15.11.2012 r. poz. 2251) – **uchylone;**
2. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Pamięcin" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 04.07.2016 r. poz. 1405).

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

22. MORENOWY LAS

Nr rej. woj.– 22

Data uznania za rezerwat przyrody: 2011-08-10, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Nr 49/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Morenowy Las" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 26 lipca 2011 r., Nr 81, poz. 1581);
Pozostałe akty prawne:
Zarządzenie Nr 19/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 20 maja 2013 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Morenowy Las" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 21 czerwca 2013r., poz. 1534).

Rodzaj – L (leśny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp** – zl (zbiorowisk leśnych)
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ –EL (leśny i borowy), **podtyp** –lni (lasów nizinnych)

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat – gorzowski
Gmina – Witnica
Obr. ewidencyjny – Nowiny Wielkie

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Bogdaniec

Powierzchnia pod ochroną: 21,05 ha
Dz. nr: 832 (cz) – 11,42 ha, 833 (cz) – 9,63 ha.

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Obszar rezerwatu stanowi fragment lasu mieszanego o charakterze dąbrowy wielogatunkowej. W II piętrze drzewostanu występuje grab w zmieszaniu z bukiem i dębem. 6Db, 2Bk, 2Gb sporadycznie modrzew, brzoza, wiąz, olsza w wieku 170 lat. Podszyt tworzy grab, dąb, brzoza. W runie występuje: marzanka wonna, borówka czernica, inne trawy. Teren pagórkowaty.

Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu o charakterze grądu środkowoeuropejskiego i żyznej buczyny niżowej.

Posiada plan ochrony: TAK
1. Zarządzenie Nr 32/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 22 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Morenowy Las" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 22.08.2012 r. poz. 1592) – **uchylone;**
2. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 lipca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Morenowy Las" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 19.07.2016 r., poz. 1628)

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

23. BOGDANIECKIE GRĄDY poprzednia nazwa Bogdaniec II

Nr rej. woj.– 23
Data uznania za rezerwat przyrody: 1974-07-04, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 21 maja 1974 r., (M.P. Nr 20 z 1974 r., poz. 121 z dn. 03.06.1974 r.);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiegoz dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 39/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Bogdanieckie Grądy" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1571 z dn. 26.07.2011 r.)

Rodzaj – L (leśny)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp** – zl (zbiorowisk leśnych)
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ –EL (leśny i borowy), **podtyp** – lni (lasów nizinnych)

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– gorzowski
Gmina	– Bogdaniec
Obr. ewidencyjny	– Bogdaniec

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Bogdaniec

Powierzchnia pod ochroną: 39,94 ha
Dz. nr, nr: 927 (cz) – 6,84 ha, 928 (cz) – 17,82 ha, 930 (cz) – 15,28 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Obszar rezerwatu stanowi fragment lasu mieszanego o charakterze dąbrowy wielogatunkowej. Drzewostan jest dwupiętrowy 9Db, 1Jś, sporadycznie grab, sosna, buk, Wiek drzew około 145 lat. Na terenie rezerwatu występuje dużo okazałych drzew, osiągających rozmiary niespotykane gdzie indziej. Wśród nich wyróżnia się skupisko dębów szypułkowych wydzielone w powierzchnię doświadczalną IBL w pododdziałach 255d, g, f. Drzewa mają około 30 m wysokości przy czym są ugałęzione dopiero na wysokości 20 m, w sąsiedztwie występują okazałe graby. Podszyt tworzy grab. W runie występuje: marzanka wonna, borówka czernica, szczawik zajęczy, przylaszczka, lebiodka pospolita, czyścica zwyczajna, trawy. Na terenie rezerwatu występuje prawnie chroniony gatunek storczyka – kruszczyk rdzawo–czerwony. Teren pagórkowaty, miejscami równy.

Cel ochrony: Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu lasu o charakterze grądu środkowoeuropejskiego, w stanie zbliżonym do naturalnego.

Posiada plan ochrony: TAK

1. Zarządzenie Nr 30/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 20 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Bogdanieckie Grądy" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 21.08.2012 r. poz. 1581)– **uchylone;**

2. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 lipca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Bogdanieckie Grądy” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 19.07.2016 r. poz. 1625).

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

24. ANNABRZESKIE WĄWOZY

Nr rej. woj.– 24

Data uznania za rezerwat przyrody: 1977-09-01, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego Nr 20 z dnia 21 lipca 1977 r. w sprawie o uznanie za rezerwat przyrody (M.P. Nr 19 z 1977 r., poz. 107);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 10/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Annabrzeskie Wąwozy" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 26.03.2012 r. poz. 716);
3. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 kwietnia 2025 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Annabrzeskie Wąwozy" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2025 r. poz. 880);

Rodzaj – Leśny (L)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi); **podtyp** – zbiorowisk leśnych (zl)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Leśny i borowy (EL); **podtyp** – lasów nizinnych (lni).

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Szprotawa.

Położenie: województwo lubuskie, powiat żagański, gmina Niegosławice, powiat nowosolski, gmina Bytom Odrzański

Powierzchnia pod ochroną: 85,28 ha

Otulina powierzchnia: 10,21 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Teren rezerwatu obejmuje fragment Wzgórz Dalkowskich i jest bardzo bogato urozmaicony – pagórki i liczne jary o stromych zboczach. Deniwelacja terenu dochodzi do 40 m. Podstawową cechą rezerwatu jest dość duży stopień zniekształcenia spowodowany głównie działalnością człowieka jeszcze przed utworzeniem rezerwatu. Działalność ta zaznacza się zmianą składu gatunkowego drzewostanów. Rażące jest wprowadzenie na bogate siedliska na szeroką skalę daglezji zielonej oraz sosny pospolitej, występowanie robinii białej, dębu czerwonego i orzesznika. Na tym terenie występuje 10 zespołów fitosocjologicznych: min. bór mieszany, las mieszany dębowo–sosnowy, las bukowo–dębowy, świetlista dąbrowa, kwaśna buczyna, zbiorowisko grądowe, las wilgotny, lasy bukowe i lasy świeże. W rezerwacie występuje 25 gat. drzew, z czego 9 tworzy drzewostany, a pozostałe 16 gat. wchodzi w skład drzewostanów w formie domieszki piętra głównego, względnie wchodzi w skład podszytu, podrostu lub nalotu.

Cel ochrony: Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe kompleksu ekosystemów leśnych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin, grzybów i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Posiada plan ochrony: NIE
Decyzja Wojewody Lubuskiego z dnia 28.02.2002 roku, znak: OŚ.III.WPiw.6630/13/2002 w sprawie zatwierdzenia planu ochrony rezerwatu przyrody o nazwie „Annabrzeskie Wąwozy" – straciło moc.

Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK
Zarządzenie Nr 23/2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 22 listopada 2018 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Annabrzeskie Wąwozy".

Nie podlega ochronie w zakresie prawa międzynarodowego.

25. LASKI

Nr rej. woj.– 25

Data uznania za rezerwat przyrody: 1977-09-01, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego Nr 20 z dnia 21 lipca 1977 r. (M.P. Nr 19 z 1977 r., poz. 107);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 43/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Laski" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81, z dnia 26 lipca 2011 r., poz. 1575);
3. Zarządzenie Nr 16/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 20 maja 2013 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Laski" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 21 czerwca 2013r., poz. 1531).
4. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 1 kwietnia 2025 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Laski" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2025r., poz. 840).

Rodzaj – Leśny (L)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi); **podtyp** – zbiorowisk leśnych (zl)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Leśny i borowy (EL); **podtyp** – lasów nizinnych (lni).

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP, Nadleśnictwo Babimost

Powierzchnia pod ochroną: 42, 41 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat położony jest w północno–wschodniej części województwa lubuskiego w tzw. Bruździe Zbąszyńskiej, która jest szerokim obniżeniem graniczącym od wschodu z Pojezierzem Wielkopolskim. Rezerwat stanowi większą część kompleksu leśnego o pow. ok. 150 ha położonego wśród pól znajdujących się blisko wsi. Oprócz czarnych ziem, na terenie rezerwatu, wytworzyły się też gleby mineralno–murszowe, szarobrunatne oraz brunatne kwaśne. Spośród rodzimych gatunków drzew występujących w rezerwacie wymienić można świerk pospolity, który występuje poza zasięgiem swojego naturalnego występowania, podobnie modrzew, na północnej granicy zasięgu występuje klon jawor i lipa drobnolistna. Występują również takie gatunki drzew: sosna wejmutka, robinia akacjowa, kasztanowiec biały i dąb czerwony. Z mszaków w rezerwacie występują: płonnik pospolity, merzyk fałdowany i pokrewny, krótkosz szorstki, rokiet pospolity.

Cel ochrony: Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe kompleksu ekosystemów leśnych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin, grzybów i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu

Ustanowione zadania ochronne: NIE
Zarządzenie Nr 21/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27 października 2014 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Laski". Ustanowione na 5 lat od momentu wejścia w życie – straciło moc.

Posiada plan ochrony: TAK
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 6 listopada 2025 roku w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Laski” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2025 r., poz. 2632)

Nie podlega ochronie w zakresie prawa międzynarodowego.

26. NIETOPEREK

Nr rej. woj.– 26

Data uznania za rezerwat przyrody 1980-09-01, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 11 sierpnia 1980 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 19 z 1980 r., poz. 94);
Pozostałe akty prawne:

1. Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Nr 166, poz. 1228);
2. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
3. Zarządzenie Nr 42/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Nietoperek" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1574 z dn. 26.07.2011 r.)

Rodzaj – Fn (faunistyczny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFn – (faunistyczny), **podtyp** – ss (ssaków)
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EP (podziemny), **podtyp** – pa (pochodzenia antropogenicznego)

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– międzyrzecki
Gmina	– Międzyrzecz
Obr. ewidencyjny	– Kaława, Kęszyca
Powiat	– świebodziński
Gmina	– Lubrza
Obr. ewidencyjny	– Staropole

Obszar o pow. 2,50 ha określony w ewidencji jako podziemne pomieszczenia umocnień w postaci korytarzy wraz z wnękami nr: 2554, 2556, 2557, 2558, 2560, 2561, 2563, 2573, 2574, 2580 – na terenie gminy Międzyrzecz.

Obszar o powierzchni 44,03 ha położony w granicach administracyjnych gminy Międzyrzecz, w obrębie ewidencyjnym m. Kaława (dz. nr 360 – 2,14 ha, dz. nr 362 – 1,21 ha, dz. nr 367 – 3,82 ha, dz. nr 369 – 2,39 ha, dz. nr 373 – 5,72 ha, dz. nr 376(P–17) – 2,01 ha, dz. nr 377 – 1,74 ha, dz. nr 378 – 1,16 ha), w obrębie ewidencyjnym m. Kęszyca (dz. nr 39/1 – 7,31 ha, dz. nr 39/2 – 1,24 ha, dz. nr 41/3 – 2,28 ha, dz. nr 41/4 – 0,33 ha, dz. nr 2058/1 – 6,60 ha, dz. nr 59/1 – 2,23 ha. dz. nr 59/2 – 0,33 ha, dz. nr 47/1 – 3,52ha). Podziemne obiekty umocnień w postaci korytarzy, wnęk, hal oznaczone w ewidencji wojskowej numerami 723, 727, 728, 730, 732, 733, 736, 739, 741, 745, A–64, E–767.

Obszar o powierzchni 4,24 ha położony w granicach administracyjnych gminy Lubrza, w obrębie ewidencyjnym m. Staropole (dz. nr 238 – 1,29 ha, dz. nr 239 – 1,54 ha, dz. nr 243 – 1,41 ha). Podziemne pomieszczenia umocnień w postaci korytarzy wraz z wnękami oznaczone w ewidencji wojskowej jako obiekty podziemne o nr 712, 713, 714, 715, 766, A–1, A–2, A–3.

Powierzchnia pod ochroną: 50,77 ha

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa , mienie komunalne Gminy Międzyrzecz i Gminy Lubrza.

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat obejmuje fragment pozostałości podziemnych fortyfikacji byłego Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego. W skład fortyfikacji wchodzi labirynt podziemnych korytarzy o żelbetonowej konstrukcji, znajdujący się na głębokości 35 – 50 m pod powierzchnią ziemi. Osią labiryntu jest korytarz główny, od którego odchodzą w licznych kierunkach korytarze boczne. W ścianach korytarzy znajdują się liczne zagłębienia, nisze i wnęki wykorzystywane przez nietoperze na swoje kryjówki. W okresie późnojesiennym i zimowym (kolonie zimowe) odnotowuje się ponad 30.000 osobników spośród 8–12 gatunków, m.in. nocek duży, nocek Bechsteina, nocek Natterera, nocek łydkowłosy, nocek rudy, mroczek późny, karlik maleńki, mopek.

Cel ochrony: Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych miejsc zimowania i rozrodu wielogatunkowej kolonii nietoperzy.

Posiada plan ochrony: TAK

1) Zarządzenie Nr 29/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 20 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Nietoperek” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 23.08.2012 r. poz. 1596) **- straciło moc;**
2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Nietoperek” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 28.11.2016 r., poz. 2369).

Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK

1. Zarządzenie Nr 4/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 5 marca 2009 r. w sprawie wyznaczenia szlaków dla ruchu pieszego
   w rezerwacie przyrody „Nietoperek”. Zarządzenie obowiązuje do dnia 31 grudnia 2009r.
2. Zarządzenie Nr 1/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 8 stycznia 2010 r. w sprawie wyznaczenia szlaków dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Nietoperek” – **straciło moc;**
3. Zarządzenie Nr 5/2016 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 4 kwietnia 2016 r. w sprawie wskazania dróg dla ruchu pojazdów w rezerwacie przyrody „Nietoperek”;
4. Zarządzenie Nr 22/2020 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody "Nietoperek".
5. Zarządzenie Nr 2/2022 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody "Nietoperek".
6. Zarządzenie Nr 4/2022 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z 8 marca 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Nietoperek”

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

27. JEZIORO ŚWIĘTE

Nr rej. woj.– 27

Data uznania za rezerwat przyrody 1983-06-01, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 22 kwietnia 1983 r. (M.P. Nr 16 z 1983 r., poz. 91);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 19/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 lipca 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Jezioro Święte" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 84 poz. 1137 z dn. 24.08.2010 r.).

Rodzaj – W (wodny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PBf (biocenotyczny i fitocenotyczny), **podtyp** – bp (biocenoz naturalnych i półnaturalnych);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EW (wodny), **podtyp** – jm (jezior mezotroficznych i eutroficznych oraz stawów)

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– nowosolski
Gmina	– Kolsko
Obr. ewidencyjny	– Konotop

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Sława Śląska

Powierzchnia pod ochroną: 19,35 ha
Dz. nr 805/2 – 19,35 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Jezioro Święte należy do zlewni rzeki Obrzycy, z którą połączone jest sztucznym rowem otwartym. Jest ono pochodzenia polodowcowego z okresu zlodowacenia bałtyckiego, leży na rozległym polu sandrowym utworzonym z piasków średnich i grubych. Jezioro zasilane jest głównie wodami wgłębnymi, ma ono kształt rynny o kierunku wschód – zachód. Maksymalna głębokość jeziora wynosi 11,2 m, a przeciętna 5,0 m. Około 94% długości linii brzegowej porasta roślinność wodna, która łącznie zajmuje ok. 25% zwierciadła wody. Na terenie rezerwatu wyróżniono 5 zespołów roślin oczeretowych i szuwarowych oraz 6 zespołów roślin zanurzonych o liściach pływających. W strefach akumulacyjnych jeziora oraz w zachodnim jego końcu roślinność oczeretowa tworzy tło unoszące się na rozwodnionym mule. Przy północnym brzegu jeziora występują płaty rzadko spotykanej w Polsce ramienicy.

Cel ochrony: Zachowanie zarastającego jeziora zasilanego wodami podziemnymi oraz charakterystycznych zbiorowisk i stanowisk rzadkich gatunków roślin wodnych.

Posiada plan ochrony: TAK
1) Zarządzenie Nr 69/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Jezioro Święte" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 13.01.2012 r. poz. 144) – **uchylone;**

2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 2 sierpnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Jezioro Święte" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 02.08.2016r., poz. 1658).

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

28. MESZE

Nr rej. woj.– 28

Data uznania za rezerwat przyrody 1983-06-01, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 22 kwietnia 1983 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. Nr 16, poz. 91),
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 16/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 lipca 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Mesze" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 84 poz. 1134 z dn. 24.08.2010 r.)

Rodzaj – W (wodny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
Typ – PBf (biocenotyczny i fizjocenotyczny), **podtyp** – bp (biocenoz naturalnych i półnaturalnych);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EW (wodny), **podtyp** – jm (jezior mezotroficznych i eutroficznych oraz stawów)

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– nowosolski
Gmina	– Kolsko
Obr. ewidencyjny	– Mesze Dz. nr: 85 – 12,72 ha, 90 – 6,45 ha, 91 – 0,71 ha

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Sława Śląska

Powierzchnia pod ochroną: 19,88 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Jezioro Mesze jest położone w mezoregionie Poj. Sławskiego, jest ono pochodzenia polodowcowego z okresu zlodowacenia bałtyckiego. Teren rezerwatu stanowi prawie zamknięta dolina ze spadzistymi brzegami, jeziorem i bagnami. Tereny otaczające rezerwat to gliny zwałowe dennomorenowe, na terenie tym występują również keny i płaty piasków wodno–lądowych. W lasach na tym terenie przeważają równiny. W jeziorze Mesze proces lądowienia zbiornika odbywa się w skutek zarastania lustra wody, czyli tworzenie się pła. Część zach. i wsch. zbiornika to bagna – mszary położone na przedłużeniu jeziora. Zbocza doliny pokryte są zbiorowiskami leśnymi. Bagna należy zaliczyć do typu torfowisk przejściowych, jednak wykazujących cechy torfowisk niskich. Występują tu zbiorowiska darniowe złożone głównie z turzyc i dużego udziału mszaków oraz zbiorowiska turzyc kępkowych z dużym udziałem szuwarów. W prawie całym rezerwacie wyraźny wpływ na kształtowanie poszczególnych biocenoz mają czynniki antropogenne.

Cel ochrony: Zachowanie zarastającego jeziora z charakterystycznymi zespołami oraz rzadkimi gatunkami roślin wodnych i bagiennych.

Posiada plan ochrony: TAK

1. Zarządzenie Nr 26/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp.z dnia 26 października 2010 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla

rezerwatu przyrody „Mesze” (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 103 poz. 1539 z dn. 08.11.2010 r.) **– uchylone**;

2. Zarządzenie Nr 23/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp.z dnia 14 czerwca 2011 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Mesze” (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 70 poz. 1330 z dn. 22.06.2011 r.) **– uchylone;**
3. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.z dnia 19 sierpnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Mesze” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dn. 22.08.2016 r., poz. 1703);

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

29. BUKI ZDROISKIE IM. PROF. LUCJANA AGAPOWA

Nr rej. woj.– 29

Data uznania za rezerwat przyrody 1982-11-01, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 12 października 1982 r. (M. P. Nr 25, poz. 234);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 40/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Buki Zdroiskie" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1572 z dn. 26.07.2011 r.);
3. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 8 sierpnia 2019 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Buki Zdroiskie im. Prof. Lucjana Agapowa" (Dz. Urz. Woj. Lub. poz. 2218 z dn. 13.08.2019 r.);

Rodzaj – L (leśny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp** – zl (zbiorowisk leśnych);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EL (leśny i borowy), **podtyp** – lni (lasów nizinnych)

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– gorzowski
Gmina	– Santok
Obr. ewidencyjny	– Janczewo, Gralewo
Powiat	– strzelecko–drezdenecki
Gmina	– Strzelce Krajeńskie
Obr. ewidencyjny	– Wełmin, Przyłęg
Gmina	– Zwierzyn
Obr. ewidencyjny	– Górki Noteckie

W granicach powiatu gorzowskiego o powierzchni 46,34 ha w gm. Santok, obręb ewidencyjny m. Janczewo (dz. nr 784 (cz) – 6,18 ha, dz. nr 807 (cz) – 10,90 ha/, obręb ewidencyjny m. Gralewo / dz. nr 716 (cz) – 10,59 ha, dz. nr 739 (cz) – 6,20 ha, dz. nr 757 (cz) – 5,78 ha, dz. nr 773 (cz) – 6,69 ha), w zarządzie N–ctwa Kłodawa.
W granicach administracyjnych powiatu strzelecko–drezdeneckiego o powierzchni 28,81 ha, w gm. Strzelce Krajeńskie, obręb ewidencyjny m. Wełmin / dz. nr 582 (cz) – 1,87 ha, dz. nr 583 (cz)– 7,39 ha, dz. nr 584/1 (cz) – 5,67 ha/, obręb ewidencyjny m. Przyłęg / dz. nr 637 (cz) – 0,30 ha, dz. nr 638 (cz) – 6,65 ha, dz. nr 658/2 (cz) – 1,59 ha, dz. nr 659 (cz)– 5,34 ha), w gm. Zwierzyń obręb ewidencyjny m. Górki Noteckie / dz. nr 859 (cz) – 0,42 ha/, w zarządzie N–ctwa Strzelce Krajeńskie.

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Kłodawa i Nadleśnictwo Strzelce Krajeńskie.

Powierzchnia pod ochroną: 78,42 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Obszar rezerwatu stanowi ciągły pas po obu stronach rzeki Santoczna o łącznej długości 5 km i szerokości 50 – 370 m w kierunku z północnego zachodu ku południowemu wschodowi, od miejscowości Zdroisk do Górek Noteckich. Położony jest w I krainie dzielnicy Wałecko – Myśliborskiej, znajduje się w grupie lasów gleboochronnych, teren jest falisty. Typy siedliskowe lasu BMśw, LMśw, LSw, Lw. Runo tworzą szczawik zajęczy, gajowiec żółty, zawilec gajowy, sałatnik leśny, miejscowo fiołek i dąbrówka, konwalia, borówka, narecznica, orlica. Pierwotny naturalny las bukowo – sosnowy z domieszką dęba, świerka i graba. Nalot i podrost bukowy do 30%, natomiast podszyt do 50% z przewagą buka i świerka. W niektórych oddziałach leśnych występuje sztucznie wprowadzona sosna wejmutka z domieszką sosny pospolitej.

Cel ochrony: Zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe lasów liściastych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Posiada plan ochrony: TAK

1) Zarządzenie Nr 43/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 5 listopada 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Buki Zdroiskie" (Dz. U. Woj. Lub. z dnia 12.11.2012 r. poz. 2192) – **uchylone;**
2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Buki Zdroiskie" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 01.07.2016 r. poz. 1365);
3) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 18 stycznia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Buki Zdroiskie" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 19.01.2017 r. poz. 168).

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

30. JANIE im. WŁODZIMIERZA KORSAKA

Nr rej. woj. – 30

Data uznania za rezerwat przyrody 1984-07-01, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 18 maja 1984 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 15, poz. 108),
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 62 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 5 grudnia 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Janie im. Włodzimierza Korsaka" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 139 z dnia 21 grudnia 2011 r., poz. 2902).

Rodzaj – W (wodny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp** – zn (zbiorowisk nieleśnych);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EW (wodny), **podtyp** – jm (jezior mezotroficznych i eutroficznych oraz stawów)

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– sulęciński
Gmina	– Lubniewice
Obr. ewidencyjny	– Rogi

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Lubniewice i Marszałka Województwa Lubuskiego

Powierzchnia pod ochroną: 50,52 ha
Dz. nr, nr: 5164(cz) – 15,93 ha, 5165/1 – 12,05 ha, 5165/2(cz) – 7,38 ha w zarządzie N–ctwa,
Dz. nr 41(595) – 15,16 ha w zarządzie Marszałka Województwa Lubuskiego

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat położony jest 4,5 km na pn od Lubniewic. W skład rezerwatu wchodzą 3 elementy: Jezioro Janie pochodzenia lodowcowego na sandrze, rozległe bagno (pochodzące z zarastającego mulistego jeziora Janowiec), przez które przepływa rzeka Lubniewka, pas lasu (otulina) stanowiąca najstarszą część basenu pojeziornego. Całość przypomina kształt półksiężyca. Środek jeziora pokrywają grzybienie białe, grążel żółty, osoka aloesowata. Brak wyraźnej granicy jeziora z bagnem. Na bagnie występują turzyce: bagienna i pospolita, pałka szerokolistna, śledzienica skrętolistna. Na znacznych obrzeżach zarośla sosnowe, olszowe. Zasadniczym tłem jest Bśw. Runo leśne tworzy turzyca leśna, narecznica samcza, trzcina pospolita, szczawik zajęczy, skrzyp polny, malina właściwa, trawy. Gatunek dominujący olsza czarna – 87%, sosna pospolita – 18%. Zwarcie umiarkowane. Podszyt w niewielkiej ilości z przewagą kruszyny i olszy.

Cel ochrony: Zachowanie zarastającego jeziora z charakterystyczną roślinnością wodną i bagienną, będącego ostoją licznych gatunków ptaków wodnych.

Posiada plan ochrony: NIE

Rozporządzenie Nr 7 Wojewody Lubuskiego z dnia 15 kwietnia 2003 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody o nazwie „Janie im. Włodzimierza Korczaka" – (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Nr 23 z 17.04.2003 r., poz. 451) – zarządzenie utraciło moc z dniem 31.12.2024 r.

Nie podlega ochronie w zakresie prawa międzynarodowego.

31. DĘBOWIEC

Nr rej. woj. – 31

Data uznania za rezerwat przyrody 1984-08-01, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 4 lipca 1984 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. Nr 17, poz. 125);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 9/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Dębowiec" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 26.03.2012 r. poz. 715)

Rodzaj – Fn (faunistyczny)
ze względu na dominujących przedmiot ochrony:
typ – PFn (faunistyczny), **podtyp** – bk (bezkręgowców),
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ –EL (leśny i borowy), **podtyp** – lmn (lasów mieszanych nizinnych)

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– krośnieński
Gmina	– Gubin
Obr. ewidencyjny	– Wałowice

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Gubin

Powierzchnia pod ochroną: 9,39 ha, dz. nr 117/2(cz) – 1,64 ha, dz. nr 146/1(cz) – 7,75 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Drzewostan na terenie rezerwatu składa się głównie z dębu bezszypułkowego i szypułkowego z nieznaczną domieszką sosny. Pod okapem licznie występuje samosiew sosny w wieku 25 – 45 lat. Warstwa zielna dobrze rozwinięta, występuje obficie trzcinnik, śmiałek pogięty, sporadycznie jastrzębiec. Licznie występuje też czernica, rokiet, orlica, kostrzewa leśna, a z mchów żurawiec falisty. Na terenie rezerwatu występują stanowiska jelonka rogacza i kozioroga dębosza.

Cel ochrony: Zachowanie starodrzewu dębowego oraz stanowisk chronionych owadów: jelonka rogacza i kozioroga dębosza.

Posiada plan ochrony: NIE
Rozporządzenie Nr 9 Wojewody Lubuskiego z dnia 15 kwietnia 2003 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody o nazwie „Dębowiec" – (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Nr 23 z 17.04.2003 r., poz. 453) - zarządzenie utraciło moc z dniem 31.12.2024 r.

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

32. KRĘCKI ŁĘG

Nr rej. woj.– 32

Data uznania za rezerwat przyrody 1987-03-10, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 18 lutego 1987 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. Nr 7, poz. 54);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 18/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 lipca 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Kręcki Łęg" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 84, z dnia 24 sierpnia 2010., poz. 1136);
3. Zarządzenie Nr 15/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 20 maja 2013 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Kręcki Łęg" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 21 czerwca 2013., poz. 1530).

Rodzaj – L (leśny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp** – zl (zbiorowisk leśnych);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EL (leśny i borowy), **podtyp** – lni (lasów nizinnych)

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– **świebodziński**
Gmina	– Zbąszynek
Obr. ewidencyjny	– Kosieczyn – 15,97 ha (dz. nr 151/1–8,72 ha, nr 154/1–7,25 ha)
Obręb ewidencyjny	– Kręcko – 49,60 ha (dz. nr 152–31,34 ha, nr 155 –18,26 ha).

Powierzchnia pod ochroną: 65,57 ha

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Babimost

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Teren rezerwatu leży w szerokim i płaskim obniżeniu będącym dnem doliny Leniwej Obry. Rezerwat położony jest na terenie środkowej, zbudowanej z piasków rzecznych dawnych tarasów akumulacyjnych, które są skałą macierzystą dla gleb rezerwatu. W rezerwacie występuje 21 gatunków drzew. Spośród nich 4 występują jako panujące. Są to: olsza czarna, jesion wyniosły, dąb szypułkowy, świerk pospolity, lipa drobnolistna, brzoza brodawkowata, grab zwyczajny. Pozostałe gatunki występują pojedynczo lub sporadycznie. Na terenie rezerwatu wyróżniono 3 typy siedliskowe lasu: Lw, Ol, OlJ. Jest bardzo bogata awifauna, gniazduje tu 45 gat. ptaków. Są to min.: zięba, szpak, pierwiosnek, sikora bogatka, rudzik, kos.

Cel ochrony: Zachowanie naturalnych zespołów łęgu olszowo–jesionowego i olsu porzeczkowego z drzewami pomnikowymi, stanowisk chronionych i rzadkich gatunków roślin oraz bogatej awifauny.

Posiada plan ochrony: TAK

1) Zarządzenie Nr 66/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla

rezerwatu przyrody „Kręcki Łęg” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 13.01.2012 r., poz. 141) **-uchylone**;

2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Kręcki Łęg” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 03.03.2014r., poz. 578) **– uchylone;**
3) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 sierpnia 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Kręcki Łęg" (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z dnia 3 marca 2014 r. poz. 578), (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z dnia 7 sierpnia 2014 r. poz. 1514) **- uchylone;**;
4) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 19 sierpnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Kręcki Łęg” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 22.08.2016 r., poz. 1704).

Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK

1. Zarządzenie Nr 9/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie wyznaczenia szlaku pieszego w rezerwacie przyrody „Kręcki Łęg”.

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

33. UROCZYSKO WĘGLIŃSKIE

Nr rej. woj.– 33
Data uznania za rezerwat przyrody 1987-03-10, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 19 lutego 1987 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. Nr 7, poz. 55);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 12/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Uroczysko Węglińskie" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 26.03.2012 r. poz. 718)

Rodzaj – L (leśny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp –** zl (zbiorowisk leśnych),
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EL (leśny i borowy), **podtyp** – lmn (lasów mieszanych nizinnych)

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– krośnieński
Gmina	– Gubin
Obr. ewidencyjny	– Mielno,
Powiat	– żarski
Gmina	– Brody
Obr. ewidencyjny	– Suchodół

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Gubin

Powierzchnia pod ochroną: 6,82 ha
Dz. nr , nr: 237/1(cz) – 1,82 ha, 238/4(cz) – 4,12 ha, 238/3(cz) – 0,40 ha gm. Gubin
Dz. nr 203(cz) – 0,48 ha gm. Brody

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Na geomorfologię rejonu rezerwatu podstawowy wpływ miało zlodowacenia bałtyckie. Teren rezerwatu znajduje się na pagórkach czołowomorenowych. Przeważają gleby brunatne wyługowane i gleby brunatne wyługowane oglejone. W rezerwacie wyróżnia się dwa zespoły roślinne *Potentillo albae–Quercetum* (świetlista dąbrowa), *Calamagrosti–Quercetumpetraeae scam* (acidofilna dąbrowa). W rezerwacie występuje 10 gat. drzew. Spośród nich 2 występują jako panujące, jest to dąb szypułkowy i świerk pospolity, 5 gat. wchodzi w skład drzewostanów jako gat. współpanujące lub domieszkowe. Są to: buk zwyczajny, sosna pospolita, , olsza czarna, brzoza brodawkowata, modrzew europejski. 3 gat. występują w drzewostanach pojedynczo lub sporadycznie, są to klon zwyczajny i jawor oraz kruszyna pospolita.

Cel ochrony: Zachowanie naturalnego, wielogatunkowego starodrzewu.

Posiada plan ochrony: NIE
Rozporządzenie Nr 8 Wojewody Lubuskiego z dnia 15 kwietnia 2003 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody o nazwie „Uroczysko Węglińskie" – (Dz. Urz.

Woj. Lubuskiego Nr 23 z 17.04.2003 r., poz. 452) - zarządzenie utraciło moc z dniem 31.12.2024 r.

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

34. MŁODNO

Nr rej. woj.– 34

Data uznania za rezerwat przyrody 1988-02-15, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 18 stycznia 1988 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. Nr 5, poz. 48);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 14/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Młodno" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 26.03.2012 r. poz. 720) – utraciło moc
3. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 16 lutego 2026 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Młodno" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2026, poz. 294)

Rodzaj – T (torfowiskowy),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Pfi (fitocenotyczny), **podtyp** – zn (zbiorowisk nieleśnych),
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EE (różnych ekosystemów), **podtyp** – lt (lasów i torfowisk)

Położenie: województwo lubuskie, powiat słubicki, gmina Cybinka

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Cybinka

Powierzchnia pod ochroną: 153,44 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Obszar rezerwatu zajmuje w znacznej części powierzchnię płytkiej niecki pojeziornej, otoczonej rozległym kompleksem lasów sosnowych. Centralna podtopiona część niecki stanowi pozostałość zbiornika wodnego. Zachowały się jeszcze zbiorowiska oczeretowe tworzone głównie przez trzcinę i pałkę szerokolistną, jednak dominują zbiorowiska szuwarowe. Część leśna to również zarośla wierzbowe, miejscami z udziałem brzozy oraz zadrzewienia olszowe w wieku 20 – 30 lat. Cała niecka wypełniona jest osadami organicznymi, których miąższość przekracza 8 m. Lista stwierdzonych gatunków flory obejmuje 203 taksony, flora mszaków obejmuje 25 gat., w tym 2 gat. reliktowe. Wyróżniono 46 gat. ptaków gniazdujących na terenie rezerwatu, np.: potrzos, zięba, świerszczak, kszyk, pierwiosnek, piecuszek, pokląskwa, kapturka, żuraw.

Cel ochrony: Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe mozaiki siedlisk torfowiskowo-bagiennych wraz z kształtującymi je procesami torfotwórczymi oraz stanowiskami rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, o znaczeniu ponadregionalnym.

Posiada plan ochrony: TAK
Zarządzenie Nr 33/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu „Młodno" (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z dnia 31 sierpnia 2012 r. poz. 1610).

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

35. DĄBROWA BRZEŹNICKA im. Bolesława Grochowskiego

Nr rej. woj.– 35

Data uznania za rezerwat przyrody 1989-04-15, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 3 marca 1989 w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. Nr 9, poz. 77);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 38/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 roku w sprawie rezerwatu przyrody „Dąbrowa Brzeźnicka" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1570 z dn. 26.07.2011 r.),
3. Zarządzenie Nr 20/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 marca 2012 r. w sprawie zmiany nazwy rezerwatu przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 29.03.2012 r. poz. 755)

Rodzaj – L (leśny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp** – zl (zbiorowisk leśnych);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EL (leśny i borowy), **podtyp** – lni (lasów nizinnych)

Położenie:
Województwa– lubuskie
Powiat– żagański,
Gmina– Brzeźnica,
Obr. ewidencyjny – Stanów 0,44 ha / dz. nr 313 (cz) – 0,44 ha/,
Obr. ewidencyjny– Brzeźnica 5,44 ha /dz. nr 840 (cz)–2,98 ha, nr 839 (cz)–2,46 ha
Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Krzystkowice

Powierzchnia pod ochroną: 5,88 ha
Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat leży w dorzeczu Odry i jej lewego dopływu – Bobru, w bezpośrednim sąsiedztwie rzeczki Brzeźniczanki. Na terenie rezerwatu wytworzyły się gleby zaliczane do klasy brunatnoziemnych, typu brunatnych. W rezerwacie zachowały się drzewostany o charakterze naturalnym lub znacznie zbliżonym do naturalnego. W piętrze panującym drzewostanu występuje dąb, a w drugim piętrze grab. W składzie tych drzewostanów lub w domieszce występują ponadto: lipa, świerk, sosna, olsza, brzoza, buk, wiąz, w szerokich przedziałach wiekowych. Na przeważającej części powierzchni leśnej występuje siedlisko lasu świeżego – Lśw, niewielką część zajmuje las mieszany świeży – LMśw.

Cel ochrony: Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu grądu i świetlistej dąbrowy.

Posiada plan ochrony: TAK
1) Zarządzenie Nr 68/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dąbrowa Brzeźnicka" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 13 stycznia 2012 roku poz. 143) – **uchylone;**

2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 2 sierpnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dąbrowa Brzeźnicka im. Bolesława Grochowskiego” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 2 sierpnia 2016 roku poz. 1656).

Nie podlega ochronie w zakresie prawa międzynarodowego.

36. PNIEWSKI ŁUG

Nr rej. woj.– 36

Data uznania za rezerwat przyrody 1990-01-05, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26 listopada 1990 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. Nr 48, poz. 366);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 13/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Pniewski Ług" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 26 marca 2012 r. poz. 719).
3. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 10 grudnia 2024 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Pniewski Ług" (Dz. Urz. Woj. Lub. poz. 2942)

Rodzaj –T (torfowiskowy),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFI (florystyczny), **podtyp** – rz (roślin zarodnikowych),
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – ET (torfowiskowy), **podtyp** – tw (torfowisk wysokich)

Położenie:
Województwa– lubuskie
Powiat– świebodziński
Gmina– Lubrza

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Świebodzin

Powierzchnia pod ochroną: 6,83 ha

Otulina powierzchnia : 11,66 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Teren rezerwatu to typowe torfowisko wysokie. Maksymalna miąższość torfu wynosi 7,0m. Złoże wypłyca się wyraźnie w kierunku zachodnim (do 1,4m). Centrum torfowiska zajmuje mszar wysokotorfowiskowy, licznie występują: wełnianka pochwowata, żurawina, modrzewnica. Struktura torfowiska jest kępkowo –dolinkowa. Drzewa sosna pospolita i brzoza brodawkowata występują nielicznie. Z gatunków faunistycznych występujących na terenie rezerwatu należy wymienić: płazy min. żaba trawna, ropucha zwyczajna i zielona; ptaki: zięba, żuraw, kos, piegża, piecuszek, gil, kania czarna.

Cel ochrony: Zachowanie torfowiska przejściowego z charakterystyczną florą i fauną.

Ustanowione zadania ochronne: NIE
Zarządzenie Nr 17/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Pniewski Ług". Zadania ustanowione na 5 lat – straciło moc.

Posiada plan ochrony: TAK

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 października 2024 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Pniewski Ług” (Dz. Urz. Woj. Lub. poz. 2399)

Nie podlega ochronie w zakresie prawa międzynarodowego.

37. MOKRADŁA SUŁOWSKIE

Nr rej. woj.– 37

Data uznania za rezerwat przyrody 1991-01-05, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26 listopada 1990r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. Nr 48, poz. 366);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 59 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 5 grudnia 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Mokradła Sułowskie" Dz. Urz. Woj. Lub. (Dz. Urz.z 2011 r. Nr 139, poz. 2899);
3. Zarządzenie Nr 18/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 20 maja 2013 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Mokradła Sułowskie” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 21 czerwca 2013r., poz. 1533);
4. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 25 września 2018 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Mokradła Sułowskie” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 26.09.2018 r., poz. 2137

Rodzaj – Wodny (W),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ - Biocenotyczny i fitocenotyczny – (PBf), **podtyp** – biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Wodny (EW), **podtyp** – jezior mezotroficznych i eutroficznych oraz stawów (jm)

Położenie:
Województwa – lubuskie
Powiat – słubicki
Gmina – Rzepin,
Obr. ewidencyjny – Sułów dz. nr 97(cz) – 10,40 ha, nr 110/1 (cz) – 11,58 ha, nr 126/1 (cz) – 4,17 ha, nr 141/1 (cz) – 19,12 ha

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Rzepin

Powierzchnia pod ochroną: 45,11 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Część północna obejmuje silnie zeutrofizowane zarastające jezioro. Ponad 1/3 lustra wody porośnięta jest roślinnością wynurzoną o sumarycznej powierzchni 18,92 ha. Część południowa stanowi kompleks silnie podtopionych torfowisk, porośniętych wysoką roślinnością oczeretową. W centralnej części kompleksu znajduje się niewielki zbiornik wodny, całkowicie porośnięty roślinnością szuwarową. Powierzchnia tej części 14,81 ha. W operatach leśnych obie powierzchnie figurują jako nieużytki. Roślinność jest dość znacznie zróżnicowana. Stwierdzono występowanie 43 gat. ptaków.

Cel ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe siedlisk rzadkich gatunków roślin i zwierząt charakterystycznych dla ekosystemów zbiorników wodnych, torfowisk oraz zbiorowisk lasów łęgowych, a także utrzymanie spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych w obszarze.

Posiada plan ochrony: TAK

1) Zarządzenie Nr 46/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 listopada 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Mokradła Sułowskie" (Dz. U. Woj. Lub. z dnia 15.11.2012 r. poz. 2248) – **uchylone;**
2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Mokradła Sułowskie" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 04.07.2016 r. poz. 1415).

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

38. JEZIORO ŁUBÓWKO

Nr rej. woj. – 38

Data uznania za rezerwat przyrody: 1991-08-21, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 8 lipca 1991 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. Nr 25, poz. 172);

Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 12 listopada 2019 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Jezioro Łubówko" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dn. 13.11.2019 r., poz. 2981);
3. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 22 listopada 2022 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Jezioro Łubówko" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dn. 23.11.2022 r., poz. 2328)

Rodzaj – Leśny (L),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi), **podtyp** – zbiorowisk leśnych (zl),
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Leśny i borowy (EL), **podtyp** – lasów mieszanych nizinnych (lmn).

Położenie:
Województwo– lubuskie
Powiat– strzelecko–drezdenecki
Gmina– Drezdenko

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Smolarz i PZW – ZO w Gorzowie Wlkp.

Powierzchnia pod ochroną: 78,55 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Głównym tłem siedlisk występujących w rezerwacie jest las mieszany świeży. Przeważają drzewostany bukowo–sosnowe, w mniejszym stopniu bukowe, bukowo–grabowe, świerkowo–brzozowo–sosnowe, bukowo–dębowo–sosnowe, sosnowe, grabowo–bukowo–dębowe i olszowe. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 82 lata, przeciętna zasobność 36 m^3. Znaczną powierzchnię zajmują gospodarcze drzewostany nasienne. Centralną część rezerwatu zajmuje jezioro Łubówko. Jest to malowniczy akwen, położony w głębokiej kotlinie o turkusowo–zielonej barwie wody. Jest zbiornikiem mezotroficznym wykazującym cechy oligotrofii wapiennej. Jest to zbiornik głęboki o stromych spadkach dna przy brzegach. Głębokość 18 m znajduje się w pd–wsch. części jeziora, średnia głębokość przekracza 10 m.

Cel ochrony: zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe mozaiki ekosystemów wodnych i leśnych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Posiada plan ochrony: TAK

Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Lubuskiego z dnia 15 marca 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody o nazwie „Jezioro Łubówko" – (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Nr 17 z 17.03.2004 r., poz. 306)

Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z 8 listopada 2021 roku w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Jezioro Łubówko"

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

39. JEZIORO WIELKIE im. Włodzimierza Rudawskiego

Nr rej. woj.– 39

Data uznania za rezerwat przyrody 1991-12-06, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 9 października 1991 roku w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. Nr 38, poz. 273);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie nr 41/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Jezioro Wielkie" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 81 poz. 1573 z dn. 26.07.2011 r.)
3. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 10 grudnia 2024 w sprawie rezerwatu przyrody "Jezioro Wielkie im. Włodzimierza Rudawskiego"

Rodzaj – Fn (faunistyczny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFn (faunistyczny), **podtyp** – pt (ptaków),
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EW (wodny), **podtyp** – jm (jezior mezotroficznych i eutroficznych oraz stawów).

Położenie:
Województwa– lubuskie, obszar położony w granicach administracyjnych
Powiat– międzyrzecki,
Gmina– Trzciel,
Obr. ewidencyjny– Świdwowiec

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Trzciel, Klubu Przyrodników w Świebodzinie, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa OT w Gorzowie Wlkp., Marszałek Województwa Lubuskiego.

Powierzchnia pod ochroną: 237,27 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Jezioro Wielkie jest zbiornikiem stosunkowo płytkim, średnia głębokość wynosi około 2,1 m. Wody jeziora silnie zeutrofizowane. W okresie wegetacji woda traci przejrzystość przybierając zielone zabarwienie. Na jeziorze znajdują się trzy wyspy o powierzchni 2,34 ha. Jedna porośnięta jest starym, ponad 200–letnim mieszanym drzewostanem z przewagą dębu o charakterze naturalnym. Pozostałe dwie wyspy pokryte są młodszym drzewostanem z przewagą świerka i olszy. Brzegi Jeziora Wielkiego prawie w całości otoczone są lasami, tylko przy ujściu rzeki Obry poprzez szeroki pas trzcin, jezioro graniczy z nieużytkowanymi łąkami i pastwiskami porośniętymi zwartym turzycowiskiem. Teren wokół jeziora jest silnie wyniesiony i pagórkowaty. Na omawianym obszarze występuje około 140 gat. ptaków. Z tej liczby 32 gat. to taksony w skali kraju zagrożone. Znaczna część gatunków na omawianym terenie występuje licznie tworząc jedne z liczniejszych populacji na Ziemi Lubuskiej, a nawet w zachodniej Polsce. W szczycie przelotów liczebność ptaków wodnych dochodzi do 6 tys. osobników. Inne argumenty przemawiające za atrakcyjnością tego miejsca to fakt, iż jego brzegi nie są zagospodarowane turystycznie.

Cel ochrony: zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe biotopów lęgowych oraz miejsc żerowania, zimowania i odpoczynku ptaków związanych ze środowiskiem wodnym, o znaczeniu ponadregionalnym.

Posiada plan ochrony: TAK

1. Zarządzenie Nr 36/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 17 września 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Jezioro Wielkie" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 17 września 2012 roku poz. 1672)- **uchylone**;
2. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Jezioro Wielkie" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 01.07.2016 r. poz. 1366).
3. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 18 stycznia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Jezioro Wielkie" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 19.01.2017 r. poz. 167).

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

40. DĘBINA

Nr rej. woj.– 40

Data uznania za rezerwat przyrody 1996-01-25, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. Nr 2, poz. 26); **Pozostałe akty prawne**:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 25 października 2019 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Dębina" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dn. 25.10.2019 r., poz. 2834)

Rodzaj – Leśny (L),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi), **podtyp** – zbiorowisk leśnych (zl),
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Leśny i borowy (EL), **podtyp** – lasów nizinnych (lni).

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat – gorzowski
Gmina – Kłodawa

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Kłodawa

Powierzchnia pod ochroną: 12,20 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat położony jest na terenie Równiny Gorzowskiej. Teren znajduje się na nieznacznym wyniesieniu między brzegiem łąki, a erozyjną i malowniczą doliną Kanału Kłodawskiego. Aż 97,5% powierzchni rezerwatu stanowią lasy. Gatunkami przeważającymi są: sosna zwyczajna, świerk, buk, dąb, grab, brzoza brodawkowata. Stwierdzono też pojedyncze egzemplarze klona zwyczajnego i jawora, jesiona wyniosłego. Z krzewów występują: bez czarny i trzmielina zwyczajna. Biorąc pod uwagę miąższościowy udział gat. rzeczywistych przeważa dąb – 70,7%, sosna – 15%, brzoza – 2%. Ponad 93% powierzchni leśnej zajmują drzewostany ponad 140–letnie. Na pozostałej powierzchni występują drzewostany w VI klasie wieku.

Cel ochrony: Zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe kompleksu ekosystemów leśnych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Ustanowione zadania ochronne: NIE
1) Zarządzenie Nr 5/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 10 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Dębina". Zadania ustanowione na okres 5 lat od momentu wejścia w życie zarządzenia – straciło moc.

2) Zarządzenie Nr 2/2023 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z 9 stycznia 2023 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Dębina. Zadania ustanowione na okres 5 lat.
3) Zarządzenie nr 18/2024 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z 27 września 2024 roku uchylające zarządzenie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Dębina

Posiada plan ochrony: TAK
1) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z 25 września 2024 w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dębina" (Dz. Urz. Woj. Lub. Z dn. 26.09.2024 r., poz. 2223).

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

41. DĘBOWA GÓRA poprzednia nazwa BOGDANIEC III

Nr rej. woj.– 41

Data uznania za rezerwat przyrody 1996-01-25, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. Nr 2, poz. 20);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 19/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27.03.2012 r. w sprawie zmiany nazwy rezerwatu przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 28.03.2012 r. poz. 746);
3. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 12 maja 2020 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Dębowa Góra" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dn. 13.05.2020 r., poz. 1340)

Rodzaj – Leśny (L),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi), **podtyp** – zbiorowisk leśnych (zl),
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Leśny i borowy (EL), **podtyp** – lasów nizinnych (lni)

Położenie:
Województwo– lubuskie
Powiat– gorzowski
Gmina– Bogdaniec

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Bogdaniec

Powierzchnia pod ochroną: 11,27 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Powierzchnia drzewostanów w rezerwacie stanowi 93,8%. Wyróżniono tutaj jedną fazę rozwojową drzewostanu dojrzewającego jednowiekowego. Dominuje dąb, sosna, buk. Występuje też lipa, świerk, grab, brzoza brodawkowata, akacja. W warstwie krzewów występuje leszczyna zwyczajna. Przeciętny wiek drzewostanu wynosi 94 lata. Dominującym gatunkiem z przedziału 91 – 100 lat (90,8%) jest dąb, a pozostałe gatunki są w wieku 81 – 90 lat.

Cel ochrony: zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe fragmentu ekosystemu leśnego o charakterze grądu środkowoeuropejskiego w stanie zbliżonym do naturalnego.

Posiada plan ochrony: TAK

1) Zarządzenie Nr 31/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 21 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dębowa Góra" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 22.08.2012 r. poz. 1590) – **uchylone;**

2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 lipca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dębowa Góra” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 19.07.2016 r. poz. 1626).

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

42. DĄBROWA NA WYSPIE

Nr rej. woj.– 42

Data uznania za rezerwat 1996-01-25, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. Nr 2, poz. 25);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 25 listopada 2019 r.w sprawie rezerwatu przyrody „Dąbrowa na Wyspie" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dn. 26.11.2019 r., poz. 3091)

Rodzaj – Leśny (L),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi), **podtyp** – zbiorowisk leśnych (zl),
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Leśny i borowy (EL), **podtyp** – lasów nizinnych (lni)

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat – międzyrzecki
Gmina – Przytoczna

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Międzychód

Powierzchnia pod ochroną: 4,45 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Wyspa na której znajduje się rezerwat jest położona w południowo – wschodniej części Jeziora Lubikowskiego, gdzie występuje wypłycenie akwenu. Wyspa leży jakby w zatoce jeziora. Po zachodniej stronie tej zatoki uformował się półwysep niby garb wyniesiony wyraźnie ponad poziom wody, porośnięty borem sosnowym mieszanym. Po stronie wschodniej zatoki leży płaski brzeg z olszą, brzozą, wierzbami, kruszyną i in. Typ siedliskowy lasu to LMśw. Gleby są brunatne, piaski. Flora naczyniowa rezerwatu liczy 103 gatunki należące do 43 rodzin. Najliczniej reprezentowana jest rodzina traw – 14 gat. Jeden z gat. podlega całkowitej ochronie, jest to bluszcz pospolity, spotykany w formie płożącej – naziemnej. Trzy gat. należą do roślin chronionych częściowo: konwalia majowa, pierwiosnka lekarska, kalina koralowa.

Cel ochrony: Zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe ekosystemu leśnego o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Posiada plan ochrony: NIE
Rozporządzenie Nr 6 Wojewody Lubuskiego z dnia 2 lutego 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody o nazwie „Dąbrowa na wyspie" – (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Nr 8 z dnia 10.02.2004 r., poz. 132) - zarządzenie utraciło moc z dniem 31.12.2024 r.

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

43. RYBOJADY

Nr rej. woj.– 43
Data uznania za rezerwat przyrody 1996-02-07, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 11 grudnia 1995 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. Nr 5, poz. 56);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 17/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Rybojady" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 26.03.2012 r. poz. 723).

Rodzaj – T (torfowiskowy),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp** – zn (zbiorowisk nieleśnych),
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – ET (torfowiskowy–bagienny), **podtyp** – tp (torfowisk przejściowych)

Położenie:
Województwo– lubuskie
Powiat– międzyrzecki
Gmina– Trzciel
Obr. ewidencyjny– Rybojady (dz. nr 2021/1(cz) – 5,61 ha).

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Trzciel.

Powierzchnia pod ochroną: 5,61 ha
Opis przedmiotu poddanego ochronie: Torfowisko leży w obniżeniu wytopiskowym o głębokości max 10 m, na płaszczyźnie sandrowej w odległości 2 km od rzeki Obry. Złoża ze względu na hydrologię zaliczyć można do typu torfowisk topogenicznych głębokich, zasilanych przez wody tworzące podziemny zbiornik i płaskim lustrze wody o niewielkim jej ruchu. Torfowisko jest terenem odkrytym, jedynie 10% powierzchni w południowej części stanowi zwarte zadrzewienie brzozowe. Łącznie na terenie torfowiska stwierdzono występowanie 36 gat. roślin naczyniowych, w tym 4 gat. drzew, 3 gat. krzewów i 29 gat. roślin zielnych oraz 16 gat. mszaków. Spośród roślin uznanych za zagrożone w skali kraju występuje tu: turzyca strunowa, turzyca bagienna, rosiczka okrągłolistna oraz torfowiec – *Sphagnum papillosum*. Rezerwat jest jednym z 23 torfowisk przejściowych na Pojezierzu Lubuskim, przy czym wyróżnia się zachowaną w nienaruszonym stanie roślinnością naturalną.

Cel ochrony: Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych torfowiska o charakterze przejściowym, wraz z występującą na nim florą i fauną.

Posiada plan ochrony: TAK

1. Zarządzenie Nr 48/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 listopada 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Rybojady" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 15.11.2012 r. poz. 2250) – **uchylone;**
2. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Rybojady" z dnia 19 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 22.08.2016 r., poz. 1699;

3. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 8 sierpnia 2025 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Rybojady” (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2025 r. poz. 1872).

Nie podlega ochronie prawa międzynarodowego.

44. RZEKA PRZYŁĘŻEK

Nr rej. woj.– 44

Data uznania za rezerwat przyrody: 1996-02-07, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie MOŚZNiL z dnia 11 grudnia 1995 r. (Monitor Polski Nr 5 z 23 stycznia 1996 r., poz. 57);
Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 60 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 5 grudnia 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Rzeka Przyłężek" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dn. 21.12.2011 r., Nr 139 poz. 2900).

Rodzaj – Fn (faunistyczny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFn (faunistyczny), **podtyp** – ry (ryb),
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EE (różnych ekosystemów), **podtyp** – lw (lasów i wód).

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat– gorzowski
Gmina– Kłodawa
Obr. ewidencyjny – Santoczno 26,05 ha (dz. nr 455 – 3,16 ha, dz. nr 458 – 6,87 ha, dz. nr 465 – 12,59 ha, dz. nr 468 – 2,24 ha, dz. nr 424 – 1,19 ha), w zarządzie N–ctwa Kłodawa;
Obr. ewidencyjny – Zdroisko 8,97 ha (dz. nr 434 – 0,67 ha, dz. nr 400 – 8,30 ha), w zarządzie N–ctwa Kłodawa oraz N–ctwa Strzelce Krajeńskie.

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Kłodawa i Nadleśnictwo Strzelce Kraj.

Powierzchnia pod ochroną: 35,02 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Powierzchnia drzewostanów w rezerwacie wynosi 93,7%. Aż 59% drzewostanu jest w fazie młodocianej, a 31% w optymalnej późnej. Wynika to w znacznej mierze z ich sztucznego pochodzenia. Pod względem udziału w ogólnej miąższości drzewostanów przeważa buk (70%). Znaczny udział wykazuje również olsza czarna (24%), a następnie sosna (3,6%) i brzoza (1,2%). W warstwie krzewów oznaczono gat.: porzeczka czarna, trzmielina zwyczajna, kalina, leszczyna, wierzba. Na terenie rezerwatu stwierdzono wiele ciekawych zwierząt wodnych, a przede wszystkim pstrąg potokowy oraz głowacz białopłetwy. W pn – wsch. części oddziału 229 jest źródełko wypływające z wymytej przez wodę groty.

Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych fragmentu rzeki Przyłężek, nadbrzeżnych skarp i otaczających rzekę drzewostanów, będący siedliskiem dla występujących w rzece ryb łososiowatych.

Posiada plan ochrony: TAK

1) Zarządzenie Nr 42/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 5 listopada 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Rzeka Przyłężek" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 12.11.2012 r. poz. 2191) – **uchylone;**
2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 lipca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Rzeka Przyłężek" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 19.07.2016 r. poz. 1619).

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

45. SANTOCKIE ZAKOLE

Nr rej. woj.– 45

Data uznania za rezerwat przyrody: 1998-12-31, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Nr 166, poz. 1232);

Pozostałe akty prawne:

1. Obwieszczenie Wojewody Lubuskiego z dnia 16 stycznia 2002 r. w sprawie ustalenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r., Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego Nr 12 poz. 144 z dn. 17.01.2002 r.;
2. Zarządzenie Nr 63 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 5 grudnia 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody ”Santockie Zakole” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 21 grudnia 2011 r., Nr 139 poz. 2903)

Rodzaj – Fn (faunistyczny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFn (faunistyczny), **podtyp** – pt (ptaków),
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EE (różnych ekosystemów), **podtyp** – me (mozaiki różnych ekosystemów).

Położenie:
Województwa – lubuskie
Powiat – gorzowski
Gmina – Deszczno
Obr. ewidencyjny – Borek (dz. nr 317 – 2,8131 ha, dz. nr 318 – 0,2117 ha, dz. nr 319 – 6,0562 ha, dz. nr 320 – 0,6729 ha, dz. nr 321– 0,3684 ha, dz. nr 323 – 24,7301 ha, dz. nr 322 – 1,8480 ha, dz. nr 248/9 – 303,9976 ha, dz. nr 248/10 – 115,1502 ha).

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa OT w Gorzowie Wlkp. pow. 419,1478 ha i w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Skwierzyna pow. 36,7004 ha.

Powierzchnia pod ochroną: 455,8482 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat położony jest przy ujściu Noteci do Warty, w pobliżu historycznej miejscowości Santok, gdzie Warta zakolem zmienia kierunek ku południowi. Rezerwat zajmuje lewobrzeżną część terenu o bogatym i złożonym charakterze krajobrazowo, florystyczno–ornitologicznym. Jest to teren zalewany przez wody Warty, z wieloma starorzeczami, oczkami wodnymi oraz kępami naturalnych lasów łęgowych. Największy urok sprawiają luźno rosnące dęby i inne gatunki drzew, wśród których wybrano 220 pomników przyrody. Teren jest miejscem bytowania i rozrodu dziko występujących zwierząt, szczególnie bogatej listy awifauny.

Cel ochrony: Zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych pozostałości lasów łęgowych i innych cennych siedlisk przyrodniczych, oraz ochrona miejsc lęgowych ptaków wodno–błotnych.

Posiada plan ochrony: TAK

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim Nr 28/2012 z dnia 20 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla

rezerwatu przyrody „Santockie Zakole” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 21 sierpnia 2012 r., poz. 1580)
- **uchylone;**

2. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim Nr 23/2013 z dnia 15 lipca 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Santockie Zakole” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 16 lipca 2013 r., poz. 1757) - **uchylone;**
3. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 maja 2015 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Santockie Zakole” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 8 maja 2015 r., poz. 922);
4. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 12 lutego 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Santockie Zakole (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 15 lutego 2016 r., poz. 322);
5. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 2 czerwca 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Santockie Zakole (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 3 czerwca 2016 r., poz. 1174);
6. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 12 marca 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Santockie Zakole” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 12 marca 2018 r., poz. 639).

Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK
Zarządzenie Nr 13/2015 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 24 marca 2015 r. w sprawie wyznaczenia szlaku dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody "Santockie Zakole".

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

46. BOGDANIECKIE CISY

Nr rej. woj.– 46

Data uznania za rezerwat przyrody 2000-03-30, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Rozporządzenie Wojewody Lubuskiego Nr 4 z dnia 3 marca 2000 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Bogdanieckie Cisy" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 5 z 15.03.2000 r. poz. 62);
Pozostałe akty prawne:
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27 września 2018 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Bogdanieckie Cisy" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 28.09.2018 r., poz. 2163)

Rodzaj – Leśny (L)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony: **typ** – Florystyczny (PFI), **podtyp** – roślin na granicy zasięgu (gz),
ze względu na główny typ ekosystemu: **typ** – Leśny i borowy (EL), **podtyp** – lasów mieszanych nizinnych (lmn).

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat– gorzowski
Gmina – Bogdaniec
Obr. ewidencyjny – Racław dz. nr 273 (cz)– 11,05 ha, dz. nr 274 – 10,19 ha.

Otulina:
Wokół rezerwatu utworzono otuliną o powierzchni 10,51 ha, położoną na terenie Gminy Bogdaniec, w powiecie gorzowskim w województwie lubuskim.

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Bogdaniec

Powierzchnia pod ochroną: 21,24 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Okolice rezerwatu leżą w części wysoczyzny dennomorenowej. Jest to obszar młodoglacjalny ukształtowany w czasie ostatniego, bałtyckiego zlodowacenia. Piaszczyste obszary sandrowe, w tym pobliska Puszcza Barlinecka porośnięte są borami sosnowymi. Natomiast utwory dennomorenowe to gleby bielicowe, porośnięte lasami i borami mieszanymi. Duże na skalę krajową skupiska cisa pospolitego powstałe w sposób naturalny, egzystuje jako dynamiczny składnik podszytu leśnego. Gatunkiem panującym i górującym w drzewostanie jest sosna zwyczajna w wieku 70 – 120 lat. Niższą warstwę drzewostanu tworzy młodszy o 20 lat buk zwyczajny. Buk panuje niepodzielnie w warstwie podrostu. W miejscach o nie tak silnym zwarciu podrostu bukowego, niezwykle bujnie rozwija się warstwa krzewów: jarząb, bez czarny, kruszyna. W przestrzeni ekologicznej bogatego zbiorowiska leśnego dużą miejscami nawet dominującą rolę w podszycie leśnym stanowi gatunek chroniony – cis pospolity.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe stanowiska cisa pospolitego *Taxus baccata* na granicy wschodniego zasięgu geograficznego występowania gatunku.

Ustanowione zadania ochronne: TAK
Zarządzenie Nr 23/2026 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 3 września 2026 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Bogdanieckie Cisy". Zadania ustanowione na lata 2026-2029.

Posiada plan ochrony: NIE
Rozporządzenie Nr 10 Wojewody Lubuskiego z dnia 23 kwietnia 2003 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody o nazwie „Bogdanieckie Cisy” – (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Nr 25 z 30.04.2003 r., poz. 495) - zarządzenie utraciło moc z dniem 31.12.2024 r.

Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK
Zarządzenie Nr 1/2022 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 lutego 2022 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Bogdanieckie Cisy”.

Nie podlega ochronie w zakresie prawa międzynarodowego.

47. DOLINA ILANKI

Nr rej. woj.– 47

Data uznania za rezerwat przyrody 2000-12-30, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Rozporządzenie Nr 11 Wojewody Lubuskiego z dnia 6 grudnia 2000 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 34 z dnia 15.12.2000 r. poz. 421);
Pozostałe akty prawne:

1. Zarządzenie Nr 16/2012 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Dolina Ilanki" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 26 marca 2012 r., poz. 722);
2. Zarządzenie Nr 14/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 20 maja 2013 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Dolina Ilanki" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 21 czerwca 2013r., poz. 1529);
3. Zarządzenie Nr 25/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 września 2013 r. zmieniające zarządzenie nr 14/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie rezerwatu przyrody „Dolina Ilanki" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 27 września 2013 r., poz. 2039).

Rodzaj – T (torfowiskowy),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PBi (biocenotyczny i fizjocenotyczny), **podtyp** – bp (biocenoz naturalnych i półnaturalnych),
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EE (różnych ekosystemów), **podtyp** – lt (lasów i torfowisk)

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat – sulęciński
Gmina – Torzym
Obr. ewidencyjny – Przęślice – 29,97 ha
Obr. ewidencyjny – Bobrówko – 6,01 ha,
Obr. ewidencyjny – Kownaty 68,01 ha,
Obr. ewidencyjny – Pniów 135, 24 ha.

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Torzym, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa OT w Gorzowie Wlkp. i Lubuskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze.

Powierzchnia pod ochroną: 239,53 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Obszar rezerwatu położony jest w górnym biegu rzeki Ilanki, wyróżnia się pod względem przyrodniczym na tle otaczających obszarów sandrowych. Duża w stosunku do niewielkiego obszaru zmienność warunków hydroekologicznych ma decydujący wpływ na powstanie i obecny rozwój zróżnicowanych torfowisk i innych ekosystemów bagiennych i wodnych doliny Ilanki. Pod względem chem. wody rzeki Ilanki należą do I klasy czystości. W obrębie rezerwatu stwierdzono występowanie trzech typów torfowisk. Tworzą one kompleks przestrzenny i mogą się przekształcać jedne w drugie w wyniku sukcesji. Największy obszar zajmują torfowiska pojeziorne. Ostatnią pozostałością pierwotnego zbiornika wodnego jest jezioro Pniów. Otoczone pływającym trzęsawiskiem, nasuwającym się od brzegu, zarastającym taflę wody. W obrębie granic rezerwatu stwierdzono

występowanie 370 gat. roślin; 311 to rośliny naczyniowe; mchy reprezentowane są przez 55 gat.; występowanie 9 gat. wątrobowców, 7 gat. roślin objętych jest ochroną ścisłą (storczyk szerokolistny, storczyk krwisty, kruszczyk błotny, bluszcz pospolity, listeria jajowata, grążel żółty, grzybień biały) oraz wiele innych ochroną częściową.

Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych różnego rodzaju torfowisk, zespołów źródeł w obrębie naturalnego i półnaturalnego krajobrazu wyróżniającego się bogactwem flory, fauny i swoistych, rzadkich fitocenoz.

Posiada plan ochrony: TAK

1. Zarządzenie Nr 7/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 20 lutego 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Ilanki" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 28.02.2012 r. poz. 560) - **uchylone;**
2. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 18 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Ilanki" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 23.04.2014 r. poz. 925) - **uchylone**;
3. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Ilanki" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 21.12.2016 r. poz. 2728);
4. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29 czerwca 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Ilanki" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 29.06.2017 r. poz. 1491)- **uchylone;**
5. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 11 grudnia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Ilanki" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 12.12.2017 r. poz. 2689).

Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK

1) Zarządzenie Nr 24/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 lipca 2013 r. w sprawie wyznaczenia szlaku pieszego w rezerwacie przyrody "Dolina Ilanki";
2) Zarządzenie nr 14/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 18 marca 2014 r. w sprawie wyznaczenia szlaku pieszego w rezerwacie przyrody „Dolina Ilanki".

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

48. RADOWICE

Nr rej. woj.– 48

Data uznania za rezerwat przyrody 2000-03-30, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Rozporządzenie Wojewody Lubuskiego Nr 5 z dnia 3 marca 2000 r. (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Nr 5 z dnia 15.03.2000 r. poz. 63)
Pozostałe akty prawne:
Zarządzenie Nr 15/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Radowice" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 26.03.2012 r. poz. 721).

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat – zielonogórski
Gmina – Sulechów /powierzchnia 38,40 ha/
Obr. ewidencyjny – Obłotno działki nr 132/3 – 2,16 ha, 133/3 – 2,17 ha, 143/2 – 0,14 ha, 144/4 – 11,83 ha, 145/3 – 11,87 ha, 146/2 – 3,57 ha, 155/4 – 5,12 ha, 156/1 – 1,54 ha;
Gmina – Trzebiechów /pow. 17,20 ha/;
Obr. ewidencyjny – Podlegórz, dz. nr 144/2 – 2,29 ha, nr 155/6 – 0,58 ha, nr 155/8 – 4,02 ha, nr 156/3 – 10,31 ha

Rodzaj – L (leśny),
typ i podtyp:
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – fitocenotyczny (PFi), **podtyp:** zbiorowisk leśnych (zl),
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – leśny i borowy (EL), **podtyp** – lasów mieszanych nizinnych (lmn).

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Sulechów

Powierzchnia pod ochroną: 55,60 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat leży na południowym krańcu wzniesień i pagórków Pojezierza Łagowskiego. Teren opada ku Dolinie Środkowej Odry, a także na południowy wschód ku rzece Obrzycy. Dominują tu gleby brunatne, ale występują też brunatne bielicowane, a w obniżeniach przy ciekach wodnych – występują torfy niskie. Jest tu duże zróżnicowanie siedlisk i drzewostanów. Cały teren porastają zbiorowiska leśne z wyjątkiem małego stawu. W przewadze występują siedliska lasu mieszanego LM lub lasu świeżego Lśw, mniejszy udział mają olsy Ol i lasy wilgotne Lw. Większość lasów ma skład gatunkowy drzew odpowiadający siedlisku, a są to lasy jesionowo–olszowe oraz lasy dębowe z udziałem buka i graba, określane jako grądy, jak również partie z przewagą buka – 60% powierzchni.

Cel ochrony: zachowanie, ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych zbiorowisk łęgu jesionowo-olszowego i lasu dębowo-grabowego na silnie urzeźbionej krawędzi wysoczyzny polodowcowej.

Posiada plan ochrony: TAK
1) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim Nr 13/2011 z dnia 7 kwietnia 2011r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Radowice" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 48, z dn. 21.04.2011 r. poz. 906) – **uchylone;**

2) Zarządzenie Nr 3/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Radowice" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dn. 22.02.2013 r. poz. 565) – **uchylone;**
3) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody „Radowice" z dnia 19 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Lub. z dn. 22.08.2016 r., poz. 1702)

Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK
Zarządzenie Nr 5/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie wyznaczenia szlaku pieszego w rezerwacie przyrody „Radowice".

Nie podlega ochronie w zakresie prawa międzynarodowego

49. LUBIATOWSKIE UROCZYSKA

Nr rej. woj.– 49

Data uznania za rezerwat przyrody 2000-03-30, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Rozporządzenie Wojewody Lubuskiego Nr 6 z dnia 14 marca 2000 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 5 z dnia 15.03.2000 r. poz. 64);
Pozostałe akty prawne:
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 21 kwietnia 2020 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Lubiatowskie Uroczyska" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dn. 21.04.2020 r.)

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat – strzelecko–drezdenecki
Gmina – Drezdenko
Obr. ewidencyjny– Gościm

Rodzaj – W (wodny),
- ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
Biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf), biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp),
- ze względu na główny typ ekosystemu:
Wodny (EW), jezior mezotroficznych i eutroficznych oraz stawów (jm).

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Karwin

Powierzchnia pod ochroną: 193,36 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Teren rezerwatu to wschodnia część mezoregionu Kotliny Gorzowskiej. Są to rozległe porośnięte lasami pola sandrowe z jeziorem Lubiatówko. Konfiguracja terenu jest bardzo urozmaicona – różnica wysokości względnej wynosi 22 m. Lista florystyczna jest bardzo bogata i obejmuje 238 gat., w tym 32 gat. porostów, 16 gat. mszaków i 182 gat. organowców należących do 55 rodzin. Zbiorowiska roślinne tworzą 16 zespołów, w tym bardzo dobrze rozwinięty zespół łęgów przystrumykowych. Występują naturalne źródliska i wywierzyska. Wśród roślin chronionych znaleźć można grążela żółtego, a także paprotkę zwyczajną, kruszynę pospolitą, marzankę wonną, konwalię majową, kalinę koralową. 6 gatunków porostów występujących w rezerwacie jest ujęte na "Czerwonej liście porostów zagrożonych w Polsce"

Cel ochrony: Zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe śródlądowego zbiornika wodnego o naturalnej genezie oraz zbiorowisk leśnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Posiada plan ochrony: NIE
Rozporządzenie Nr 13 Wojewody Lubuskiego z dnia 24 marca 2004 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony rezerwatu przyrody o nazwie „Lubiatowskie Uroczyska” – (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Nr 19 z 29.03.2004 r., poz. 333) - zarządzenie utraciło moc z dniem 31.12.2024 r.

Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK
Zarządzenie Nr 26/2023 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 grudnia 2023 r. w sprawie udostępnienia szlaku pieszego w rezerwacie przyrody „Lubiatowskie Uroczyska”

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

50. ŁĘGI KOŁO SŁUBIC

Nr rej. Woj. – 50

Data uznania za rezerwat przyrody 2003-05-15, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Rozporządzenie Wojewody Lubuskiego Nr 11 z dnia 23 kwietnia 2003 roku w sprawie uznania za Rezerwat Przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 25 z dnia 30 kwietnia 2003 roku, poz. 496);
Pozostałe akty prawne:

1. Zarządzenie Nr 61 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 5 grudnia 2011 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Łęgi koło Słubic" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 139, poz. 2901);
2. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 25 października 2018 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Łęgi koło Słubic" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 26.10.2018 r., poz. 2466)

Rodzaj – L (leśny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PBf (biocenotyczny i fizjocenotyczny), **podtyp** – bp (biocenoz naturalnych i półnaturalnych),
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EL (leśny i borowy), **podtyp** – lni (lasów nizinnych).

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat – słubicki
Gmina – Słubice

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Rzepin

Powierzchnia pod ochroną: 376,19 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: W skład rezerwatu „Łęgi koło Słubic" wchodzą dwa kompleksy lasów łęgowych – południowy i północny. Kompleks południowy stanowi zwarty obszar lasów leżący ok. 1 km od Słubic i zajmuje całą szerokość doliny o powierzchni 120 ha. Kompleks północny ma charakter bardziej wydłużony , rozciąga się między Słubicami a Nowym Lubuszem. Obszary te stanowią mozaikę lasów łęgowych dominacja dębu szypułkowego, śródleśnych łąk i polan, oraz niewielkich starorzeczy. Stanowi jeden z większych kompleksów ekosystemów chronionych w Zachodniej Polsce. Szata roślinna obiektu jest typowa dla dużej doliny rzecznej. W części południowej jest to fitokompleks lasów i zarośli łęgowych, w części północnej – kompleks lasów łęgowych, mannowisk, mozgowisk, płatów wiklin nadrzecznych, łęgu wierzbowego i fragmentu łęgu jesionowego. Na terenie rezerwatu zanotowano występowanie 110 gatunków roślin naczyniowych z 21 zbiorowisk roślinnych w tym gatunki objęte ochroną prawną. Stwierdzono występowanie 48 gatunków ptaków z najliczniejsza populacją dzięcioła średniego.

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze lasów łęgowych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych w obszarze.

Posiada plan ochrony: TAK

1) Zarządzenie Nr 37/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 1 października 2012 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Łęgi koło Słubic"(Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 22 października 2012 r., poz. 1864)- **straciło moc**;
2) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Łęgi koło Słubic" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 5 maja 2015 r., poz. 886);
3) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 3 lutego 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody Łęgi koło Słubic (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 4 lutego 2016 r., poz. 253).

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

51. TORFOWISKO OSOWIEC

Nr rej. woj.– 51

Data uznania za rezerwat przyrody 2003-11-15, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Rozporządzenie Wojewody Lubuskiego Nr 16 z dnia 22 października 2003 r. w sprawie uznania za Rezerwat Przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 85 z dnia 31.10.2003 r. poz. 1235);
Pozostałe akty prawne:
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 25 października 2019 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Torfowisko Osowiec" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 25.10.2019 r., poz. 2832)

Rodzaj – Torfowiskowy (T),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi), **podtyp** – zbiorowisk nieleśnych (zn),
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Torfowiskowy (bagienny) (ET), **podtyp** – torfowisk przejściowych (tp).

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– strzelecko – drezdenecki
Gmina	– Dobiegniew
Obr. ewidencyjny	– Stare Osieczno

Właściciel zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Głusko

Powierzchnia pod ochroną: 18,24 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: „Torfowisko Osowiec" położone jest w polodowcowej rynnie jeziorowej, równoległej do doliny Mierzęckiej Strugi. Torfowisko powstało w wyniku zarastania płytkiego zbiornika wodnego. Otoczone jest zwartym pasem roślinności składającym się z zarośli wierzbowych i olsowych. Charakteryzuje się zróżnicowanym – strefowym i mozaikowym układem roślinności. Najbardziej zróżnicowana i bogata pod względem florystycznym jest część centralna, dominuje tu mozaikowy układ roślinności charakterystyczny dla torfowisk bogatych w węglan wapnia, rozwinął się tu dobrze mszar kłociowy oraz mszar przygiełkowy z szuwarami turzycowymi. W południowej części torfowiska znajduje się niewielki fragment otwartego lustra wody, pozostałości dawnego jeziora, porośnięty przez płaty rdestnicy pływającej, rdestu ziemnowodnego, jeżogłówkę najmniejszą, i niewielkie płaty grążela żółtego.
Flora roślin naczyniowych liczy 267 gatunków reprezentujących 66 rodzin. Na terenie tym występuje 24 gatunków mchów. Najliczniej reprezentowaną grupę stanowią torfowce. Stwierdzono występowanie 3 gatunków roślin objętych ścisłą ochroną oraz 6 gatunków roślin objętych ochroną częściową. Wyróżniono 28 zbiorowisk roślinnych.

Cel ochrony: Zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe kompleksu ekosystemów torfowiskowych i szuwarowych wykształconych na pojeziernej misie zbiornika wodnego wraz z charakterystycznymi dla tych ekosystemów gatunkami roślin i zwierząt.

Posiada plan ochrony: TAK

Rozporządzenie Nr 4/08 Wojewody Lubuskiego z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Osowiec" (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego Nr 19 poz. 449)

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

52. DOLINA POSTOMI

Nr rej. woj.– 52

Data uznania za rezerwat przyrody 2005-02-01, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Rozporządzenie Nr 1 Wojewody Lubuskiego z dnia 6 stycznia 2005 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 2 z dnia 17 stycznia 2005 r., poz. 25)
Pozostałe akty prawne:
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 6 grudnia 2023 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Dolina Postomi" (Dz. Urz. Woj. Lub., poz. 2946)

Klasyfikacja erzerwatu przyrody: Rodzaj – Lesny (L)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ: biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf),
podtyp**:** biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp), 2)
ze względu na dominujący typ ekosystemu:
typ: Leśny i borowy (EL),
podtyp: lasów mieszanych nizinnych (lmn).

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat – sulęciński
Gmina – Słońsk

Właściciel zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Ośno Lubuskie

Powierzchnia pod ochroną: 65,36 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: „Dolina Postomi" obejmuje południową krawędź i dno doliny Postomi, stanowiącej jednocześnie krawędź szerokiej pradoliny Warty. Dno doliny zajmują zbiorowiska szuwarowe i łąkowe. Graniczą one przestrzennie z wąskim pasem łęgów olszowo – jesionowych. Na wyższych terasach i stromych krawędziach doliny zachowały się bardzo dobrze wykształcone fragmenty lasów grądowych i dąbrów acydofilnych. Rezerwat jest ostoją szeregu ginących i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt, przede wszystkim ptaków i owadów. Występuje tu m.in.: bluszcz pospolity, cis pospolity, czerniec Gronkowy, dzwonek brzoskwiniolistny, kokorycz wątła, konwalia majowa, paprotka zwyczajna, przylaszczka pospolita, śnieżyczka przebiśnieg, żankiel zwyczajny. Zlokalizowano tutaj około 80 drzew o wymiarach pomnikowych. W grupie chrząszczy kózkowatych stwierdzono 32 gatunki, w tym rzadkie i ginące. Awifauna lęgowa rezerwatu liczy 50 gatunków ptaków.

Cel ochrony: zachowanie ze względu na wartości dydaktyczne i przyrodnicze ekosystemów leśnych i nieleśnych o naturalnym charakterze

Ustanowione zadania ochronne: NIE
Zarządzenie nr 6/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 14 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Dolina Postomii". Zadania ustanowione na okres 5 lat od momentu wejścia w życie – **straciło moc**.

Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK

1) Zarządzenie nr 1 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 20 stycznia 2016 r. w sprawie wyznaczenia szlaku pieszego w rezerwacie przyrody „Dolina Postomii”- **straciło moc;**
2) Zarządzenie nr 8/2020 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 5 czerwca 2020 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Dolina Postomii” oraz w rezerwacie przyrody „Lemierzyce”

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

53. ŻURAWNO

Nr rej. woj.– 53

Data uznania za rezerwat przyrody 2006-05-12, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Rozporządzenie Nr 19 Wojewody Lubuskiego z dnia 20 kwietnia 2006 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 28 poz. 586 z dn. 27.04.2006 r.);
Pozostałe akty prawne:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Gorzowie Wielkopolskim z dnia 13 lipca 2022 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Żurawno" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dn. 18.07.2022 r., poz. 1525).
2. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Gorzowie Wielkopolskim z dnia 8 listopada 2023 r. zmieniające zarządzenie w sprawie rezerwatu przyrody "Żurawno" (Dz. Urz. Woj. Lub.., poz. 2700).

Rodzaj – Leśny (L),
- ze względu na dominujący przedmiot ochrony: typ - biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf), podtyp - biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp),
-ze względu na dominujący typ ekosystemu: typ – różnych ekosystemów (EE), podtyp – lasów i torfowisk (lt).

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat – żarski
Gmina – Lubsko, Tuplice, Brody

Właściciel zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Lubsko

Powierzchnia pod ochroną: 23,60 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: rezerwat przyrody „Żurawno" leży w dolinie niewielkiej rzeki Tymnicy (Rzeczycy), stanowiąc mozaikę różnych środowisk –wodnych, bagiennychi leśnych. Wśród zajmujących ponad 2/3 rezerwatu fitocenoz leśnych dominują lasy łęgowei grądowe. Jeziorko Żurawno zasilane jest przez dopływający od wschodu niewielki ciek. Na terenie rezerwatu oznaczono 120 gatunki roślin naczyniowych należących do 51 rodzin. Wśród stwierdzonych gatunków roślin na uwagę zasługuje przede wszystkim pióropusznik strusi *Matteuccia struthiopteris* występujący tu licznie w ilości ok. 800 – 1200 egzemplarzy w pięciu większych i kilku mniejszych skupieniach. W obrębie jeziorka dominują różne fitocenozy szuwaru trzcinowego, od najuboższych, budowanych wyłącznie przez trzcinę, po bardziej zróżnicowane, z udziałem pałki, turzyc i roślin dwuliściennych. Na terenie rezerwatu występuje bardzo bogata fauna reprezentowana przez wiele cennych grup bezkręgowców, ryb, ssaków, płazów oraz gadów.

Cel ochrony: zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe fragmentu doliny rzeki Tymnicy wraz z mozaiką siedlisk leśnych i torfowiskowo-bagiennych, a także wraz z kształtującymi je procesami oraz stanowiskami rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

Ustanowione zadania ochronne: NIE
Zarządzenie nr 20/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27 października 2014 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla

rezerwatu przyrody „Żurawno”. Zadania ustanowione na okres 5 lat od momentu wejścia w życie.

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

54. MIERKOWSKIE SUCHE BORY

Nr rej. woj.– 54

Data uznania za rezerwat przyrody 2006-05-25, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Rozporządzenie Nr 20 Wojewody Lubuskiego z dnia 20 kwietnia 2006 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 31 poz. 649 z dn. 10.05.2006 r.);
Pozostałe akty prawne:
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 22 listopada 2018 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Mierkowskie Suche Bory" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 22.11.2018., poz. 2700).

Rodzaj – L (leśny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony: **typ** – Fitocenotyczny (PFi), **podtyp** – zbiorowisk leśnych (zl),
ze względu na główny typ ekosystemu: Leśny i borowy (EL), borów nizinnych (bni).

Położenie:
Województwo – lubuskie,
Powiat – żarski,
Gmina – Lubsko i Brody

Właściciel zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Lubsko

Powierzchnia pod ochroną: 194,63 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: rezerwat leży w odległości około 7 km na północny zachód od Lubska. Rezerwat leży na granicy dwóch krain przyrodniczo – leśnych, Krainy III Wielkopolsko–Pomorskiej, Dzielnicy 6 Pojezierza Lubuskiego oraz Krainy V Śląskiej, Dzielnicy 1 – Równin Dolnośląskich. Obszar w całości leży w głębi dużego kompleksu leśnego będącego w zarządzie N–ctwa Lubsko. Rezerwat stanowi kompleks częściowo odsłoniętych wydm śródlądowych. Najwyższym punktem rezerwatu jest tzw. Białogóra o wysokości bezwzględnej 86 m n. p. m., będąca jednocześnie jednym z najwyższych punktów w okolicy i doskonałym punktem widokowym. Pozostałe wały wydmowe biegną przeważnie na wysokościach 70 – 75 m n. p. m., dolinki schodzą do poziomu poniżej 65 m n. p. m. Na terenie rezerwatu stwierdzono występowanie zaledwie 26 gatunków roślin naczyniowych należących do 16 rodzin. Najliczniej reprezentowane rodziny to trawy i złożone, oraz wrzosowate. Jeden stwierdzony na terenie rezerwatu gatunek aster ożota – *Aster linosyris* należy do zagrożonych i ginących w Wielkopolsce i na Pomorzu. Stwierdzono występowanie 7 gatunków mchów charakterystycznych dla środowisk borowych i suchych. Lista stwierdzonych gatunków porostów liczy 12 taksonów. Zróżnicowanie zbiorowisk roślinnych projektowanego rezerwatu jest niewielkie. Szczyty wydm zajmują skrajnie ubogie murawy szczotlichowe, z jedynym gatunkiem rośliny naczyniowej – szczotlichą siwą oraz obfitym występowaniem mchów i porostów. Największą powierzchnię zajmują suche bory w typie borów chrobotkowych, również z bardzo skąpym runem. Na omawianym terenie stwierdzono występowanie wiele gatunków rzadkich i ginących owadów, szczególnie w grupie chrząszczy kózkowatych.

Cel ochrony: Zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe kompleksu ekosystemów borów iglastych, zbiorowisk roślinnych wykształcających się na piaskach wydm śródlądowych oraz siedlisk typowych dla obniżeń natorfowych wraz z charakterystycznymi dla tych ekosystemów gatunkami roślin i zwierząt.

Ustanowione zadania ochronne: NIE
Zarządzenie nr 16/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Mierkowskie Suche Bory". Zadania ustanowione na okres 5 lat od momentu wejścia w życie.

Posiada plan ochrony: TAK
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 19 lutego 2020 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Mierkowskie Suche Bory" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dn. 19.02.2020 r., poz. 565).

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

55. GORZOWSKIE MURAWY

Nr rej. woj.– 55

Data uznania za rezerwat przyrody 2006-05-25, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Rozporządzenie Nr 21 Wojewody Lubuskiego z dnia 20 kwietnia 2006 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 31 poz. 650 z dn.10.05.2006 r.),
Pozostałe akty prawne:
Zarządzenie Nr 24/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 14 czerwca 2011 r. o zmianie Rozporządzenia Nr 21 Wojewody Lubuskiego z dnia 20 kwietnia 2006 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 70 poz. 1331 z dn. 22.06.2011 r.)

Rodzaj – St (stepowy), **typ** – EŁ (murawowy), **podtyp** – mk (muraw kserotermicznych)

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat – gorzowski
Gmina – Gorzów Wlkp.
Obr. ewidencyjny – miasto Gorzów Wlkp.
dz. nr 187/58 – 18,6638 ha, nr 187/61 – 0,4682 ha, nr 189/2 – 1,7321 ha, nr 360/14 – 29,1659 ha, nr 360/85 – 8,1230 ha, nr 360/88 – 18,6296 ha, nr 582/12 – 0,1171 ha, nr 582/14 – 1,4109 ha.

Właściciel, zarządzający: grunty stanowią mienie komunalne miasta Gorzowa Wlkp.
Powierzchnia pod ochroną: 78,3106 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: rezerwat leży w zachodniej części miasta Gorzowa, w dzielnicy Wieprzyce. Kompleks muraw w rezerwacie należy do najcenniejszych tego typu obiektów w Polsce Zachodniej. Bogactwo gatunków roślin oraz stan zachowania zbiorowisk roślinnych sprawiają, że obszar ten jest pod względem przyrodniczym niezwykle atrakcyjny. Murawa ostnicowa *Potentillo – Stipetum capillatae* należy do najcenniejszych zbiorowisk roślinnych na terenie rezerwatu. Występuje na stromych stokach o ekspozycji południowej, południowo–zachodniej, południowo–wschodniej, na glebach o odczynie zasadowym. Dominują tu trawy kępowe takie jak ostnica włosowata, kostrzewa szczeciniasta, tymotka Boehmera. Licznie występują tu także dwuliścienne gatunki ciepłolubne takie jak: szałwia łąkowa, pięciornik piaskowy czy krwawnik panoński. Najciekawsze fragment tych muraw znajduje się w części południowo–zachodniej rezerwatu. Oprócz muraw ostnicowych na terenie rezerwatu występują jeszcze murawy: kłosownicowa oraz szczotlichowa. Za gatunki specjalnej troski na obszarze rezerwatu uznać należy rzadkie i zagrożone gatunki kserotermicznych roślin – między innymi pajęcznicę liliowatą, ostnicę włosowatą, ostrołódkę kosmatą, dzwonka syberyjskiego, kruszczyka szerokolistnego, goździka piaskowego, paprotkę zwyczajną, pierwiosnkę lekarską, kocanki piaskowe, kruszynę pospolitą, bluszczu pospolitego, są to rośliny objęte ochroną gatunkowa ścisłą i częściową.

Cel ochrony: Zachowanie zbiorowisk roślinności kserotermicznej, szczególnie muraw ostnicowych, kłosownicowych i szczotlichowych oraz stanowisk gatunków roślin i zwierząt, między innymi ostnicy włosowatej, pajęcznicy liliowatej, dzwonka syberyjskiego, ostrołódki kosmatej, świergotka polnego i ślimaka żeberkowego.

Ustanowione zadania ochronne: TAK
1) Zarządzenie nr 22/2015 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 22 września 2015 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla

rezerwatu przyrody „Gorzowskie Murawy”. Zadania ustanowione na okres 3 lat od momentu wejścia w życie – nie obowiązują.
2) Zarządzenie Nr 12/2022 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z 18 lipca 2022 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody "Gorzowskie Murawy". Zadania ustanowione na lata 2022-2023. - zarządzenie utraciło moc z dniem 31.12.2024 r.
3) Zarządzenie Nr 16/2026 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z 18 czerwca 2026 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody "Gorzowskie Murawy". Zadania ustanowione na lata 2026-2031.

Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK
Zarządzenie Nr 13/2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 22 czerwca 2018 r. w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Gorzowskie Murawy”.

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

56. GOSZCZANOWSKIE ŹRÓDLISKA IM. PROF. LUDWIKA LIPNICKIEGO

Nr rej. – 56

Data uznania za rezerwat przyrody 2009-09-24, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Nr 17/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 1 września 2009 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 99 poz. 1325 z dnia 09.09.2009 r.);
Pozostałe akty prawne:
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Gorzowie Wielkopolskim z dnia 25 maja 2022 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Goszczanowskie Źródliska im. prof. Ludwika Lipnickiego" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dn. 26.05.2022 r., poz. 1135).

Rodzaj – L (leśny), ze względu na dominujący przedmiot ochrony: Fitocenotyczny (PFi), zbiorowisk leśnych (zl), ze względu na główny typ ekosystemu: Leśny i borowy (EL), lasów nizinnych (lni).

Położenie:

Województwo	– lubuskie
Powiat	– strzelecko–drezdenecki
Gmina	– Drezdenko
Obr. ewidencyjny	– Goszczanowo

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Karwin

Powierzchnia poddana ochronie: 22,74 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Teren objęty ochroną to zbocza w postaci stromej skarpy opadające w ku tafli jeziora zwanego Stawem Goszczanowskim, wraz z brzegiem jeziora. W dolnej części w pobliżu brzegu wykształcony jest łęg źródliskowy *Circaceo – Alnetum cardaminetosum amarae* w bogatej gatunkowo o fizjonomicznie klasycznej postaci. Wyższe partie zbocza porasta las klonowo–lipowy *Aceri–Tilietum.* Brzegi Stawu Goszczanowskiego są jednym z nielicznych miejsc gdzie zespół *Circaeo–Alnetum cardaminetosum amarae* zachował najbardziej puszczański charakter, pełen pierwotnego uroku. Łęgi te spełniają bardzo ważną rolę biocenotyczną w krajobrazie obszarów dolinnych. Porastając miejsca źródlisk zapewniają czystość wód zasilających cieki wodne i jeziora. Spełniają rolę lasów wodochronnych.

Cel ochrony: zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe ekosystemu leśnego o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Ustanowione zadania ochronne: NIE
Zarządzenie nr 8/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Goszczanowskie Źródliska". Zadania ustanowione na okres 5 lat od momentu wejścia w życie – nie obowiązuje.

Posiada plan ochrony: TAK

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 18 września 2019 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Goszczanowskie Źródliska” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 19.09.2019 r., poz. 2507)
Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

57. BAGNO LESZCZYNY

Nr rej. – 57

Data uznania za rezerwat przyrody 2009-09-24, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Nr 18/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 1 września 2009 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 99 poz. 1326 z dnia 09.09.2009 r.)

Rodzaj – T (torfowiskowy), **typ** rezerwatu – ET torfowiskowy (bagienny), **podtyp** – tw (torfowisk wysokich)

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat – międzyrzecki
Gmina – Skwierzyna
Obr. ewidencyjny – Wiejce

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Międzychód

Powierzchnia pod ochroną: 4,04 ha
dz. nr 2182/2 – 4,04 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie:
Na znacznym obszarze wykształcony jest zespół torfowiska wysokiego (mszar wysokotorfowiskowy) *Sphagnetum magellanici* w dwóch podzespołach. Tego typu zbiorowisko posiada umiejętność gromadzenia i przechowywania wody opadowej, co wynika z masowej obecności mchów torfowców *Sphagnum.* Jest to zespół o stosunkowo niewielkiej liczbie stanowisk i podlega ochronie z listy Natura 2000. W obniżeniach w obrębie *Sphagnetum magellanici* wykształcają się fragmenty torfowiska przejściowego.

Cel ochrony: zachowanie zbiorowisk roślinności torfowiskowej, zespołu torfowiska wysokiego z charakterystyczną fizjonomią i budową kępkowo–dolinkową wraz z całym zróżnicowanym bogactwem roślinności runa.

Ustanowione zadania ochronne: NIE
Zarządzenie Nr 23/2015 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 listopada 2015 r. w sprawie w sprawie zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Bagno Leszczyny. Zadania ustanowione na okres 5 lat od momentu wejścia w życie.

Posiada plan ochrony: TAK
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 5 grudnia 2019 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Bagno Leszczyny" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 06.12.2019 r., poz. 3257)

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

58. MSZAR ROSICZKOWY koło ROKITNA

Nr rej. – 58

Data uznania za rezerwat przyrody 2009-09-24, akt prawny obejmujący rezerwat ochroną: Zarządzenie Nr 19/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 1 września 2009 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 99 poz. 1327 z dnia 09.09.2009 r.)
Pozostałe akty prawne:
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 31 marca 2025 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Mszar Rosiczkowy koło Rokitna (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2025 r., poz. 839)

Rodzaj – Torfowiskowy (T)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi); **podtyp** – zbiorowisk nieleśnych (zn)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Torfowiskowy (bagienny) (ET); **podtyp** – torfowisk wysokich (tw).

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Strzelce Krajeńskie.

Położenie: województwo lubuskie, powiat strzelecko-drezdenecki, gmina Strzelce Krajeńskie

Powierzchnia objęta ochroną: 3,60 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Rezerwat utworzony na powierzchni gdzie stosunkowo duże, wąskie płaty w płaskich obniżeniach torfowiska wysokiego tworzą na odsłoniętym w wyniku erozji torfie mszar przygiełkowy. Występujące tu charakterystyczne gatunki zespołu to przygiełka biała *Rhynchospora alba* i lokalnie przygiełka brunatna *Rhynchospora Fusa* oraz rzadka występujące rośliny jak bagnica torfowa *Scheuzeria palustris*, turzyca bagienna *Carex limosa* ponadto masowo występuje tu rosiczka okrągłolistna i owalna. W mszarze torfowiskowym, który rozwinął się w zbiorniku bezodpływowym pod wylewem nieruchliwych i ubogich w sole mineralne wód opadowych, dominującym składnikiem roślinności są różne gatunki torfowców *Sphagnum*. Torfowcomi mchom towarzyszą liczne, przystosowane do tych warunków rośliny naczyniowe.

Cel ochrony: zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe mozaiki siedlisk torfowiskowo-bagiennych wraz z kształtującymi je procesami torfotwórczymi oraz stanowiskami rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, o znaczeniu ponadregionalnym

Ustanowione zadania ochronne: NIE
Zarządzenie Nr 14 /2022 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27 lipca 2022 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody "Mszar Rosiczkowy koło Rokitna" ZNIESIONE Zarządzeniem nr 38/2025 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z 13 listopada 2025 roku uchylającym zarządzenie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Mszar Rosiczkowy koło Rokitna”

Posiada plan ochrony: TAK
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 listopada 2025 roku w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Mszar rosiczkowy koło Rokitna” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2025 r., poz. 2664.)

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

59. MSZAR PRZYGIEŁKOWY – DŁUGIE im. Huberta Jurczyszyna

Nr rej. – 59
Data uznania za rezerwat przyrody 2009-09-24, akt prawny obejmujący ochroną: Zarządzenie Nr 20/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 1 września 2009 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 99 poz.1328 z dnia 09.09.2009 r.),

Pozostałe akty prawne:

1. Zarządzenie Nr 22/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 8 września 2010 r. o zmianie zarządzenia nr 20/2009 z dnia 1 września 2009 r. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 91 poz. 1311).
2. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 3 kwietnia 2025 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Mszar Przygiełkowy - Długie im. Huberta Jurczyszyna" (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2025 r., poz. 841)

Rodzaj – Torfowiskowy (T)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi); **podtyp** – zbiorowisk nieleśnych (zn)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Torfowiskowy (bagienny) (ET); **podtyp** – torfowisk wysokich (tw).

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Strzelce Krajeńskie.
Położenie: województwo lubuskie, powiat strzelecko-drezdenecki, gmina Strzelce Krajeńskie
Powierzchnia objęta ochroną: 7,66 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Na odsłoniętym w wyniku erozji torfie istnieją stosunkowo duże, wąskie płaty w płaskich obniżeniach torfowiska wysokiego mszaru przygiełkowego. Występujące tu charakterystyczne gatunki zespołu to przygiełka biała *Rhynchospora alba* i lokalnie przygiełka brunatna *Rhynchospora fusca*. Z torfowców występuje torfowiec kończysty *Sphagnetum fallax*i torfowiec czerwony *Sphagnetum rubellum.* Z innych mszaków występuje tu bagniczka pływająca *Cladopodiella fluitans*, bagnica torfowa *Scheuzeria palustris* rosiczka okrągłolistna *Dorsera rotundifolia* i sporadycznie turzyca bagienna *Carex limosa.* W mszarze torfowiskowym dominującym składnikiem są torfowiec magellański, torfowiec czerwony, torfowiec kończasty, żurawina błotna i drobnolistkowa, rosiczka okrągłolistna, modrzewnica zwyczajna, wełnianka pochwowata i bagno zwyczajne.
Cel ochrony: zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe mozaiki siedlisk torfowiskowo-bagiennych wraz z kształtującymi je procesami torfotwórczymi oraz stanowiskami rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, o znaczeniu ponadregionalnym.

Ustanowione zadania ochronne: NIE
Zarządzenie Nr 15 /2022 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z 27 lipca 2022 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody "Mszar Przygiełkowy - Długie im. Huberta Jurczyszyna", **ZNIESIONE** Zarządzeniem nr 37/2025 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z 12 listopada 2025 roku uchylającym zarządzenie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Mszar Przygiełkowy - Długie im. Huberta Jurczyszyna"

Posiada plan ochrony: TAK
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 6 listopada 2025 roku w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Mszar Przygiełkowy - Długie im. Huberta Jurczyszyna” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2025 r., poz. 2633)

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

60. GUBIŃSKIE MOKRADŁA

Nr rej. – 60

Data uznania za rezerwat przyrody 2011-03-25, akt prawny obejmujący ochroną: Zarządzenie Nr 11/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 1 marca 2011 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody o nazwie „Gubińskie Mokradła" (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 30 poz. 605 z dnia 10.03.2011 r.)

Rodzaj – Fn (faunistyczny), ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ PFn (faunistyczny), podtyp pt (ptaków), ze względu na główny typ ekosystemu: różnych ekosystemów (EE), podtyp rezerwatu przyrody: lądowych ekosystemów nieleśnych (ln).

Właściciel, zarządzający: właściciel nieruchomości: osoba fizyczna

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat– krośnieński
Gmina– miasto Gubin
Obręb ewidencyjny – Gubin 1
działki o numerach ewidencyjnych 16 – 63,6392 ha; 19/2 – 36,1627 ha, położone w obszarze miejskim Gubin, obręb 1.

Powierzchnia objęta ochroną: 99,8019 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: obszar należy do grupy najcenniejszych pod względem ornitologicznym terenów południowej części województwa lubuskiego i stanowi istotną regionalną ostoję ptaków , szczególnie wodnych i błotnych, zarówno w okresie lęgów, jak i podczas wędrówek. Ponad 20 z występujących gatunków to gatunki chronione w Unii Europejskiej, wymienionej w załączniku I do Dyrektywy Ptasiej UE. Są to: batalion, bąk, bielik, błotniak stawowy, bocian czarny i biały, czapla biała, derkacz, kropiatka, zielonka, dzięcioł czarny, gąsiorek, jarzębatka, kania czarna i ruda, łabędź krzykliwy, rybitwa czarna, lerka, rożeniec, zimorodek, żuraw. Występuje również kumak nizinny oraz traszka. Szata roślinna obszaru to 182 taksony (większość w randze gatunku) roślin. Dominują gatunki związane z szuwarami i łąkami, zaroślowe i leśne, a także kserotermiczne.

Cel ochrony: zachowanie populacji ptaków wodnych i błotnych oraz najcenniejszych pod względem ornitologicznym siedlisk będących ostoją w okresie lęgów jak i podczas wędrówek.

Ustanowione zadania ochronne: TAK
1) Zarządzenie Nr 24/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 kwietnia 2012 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Gubińskie Mokradła" – **straciło moc**.
2) Zarządzenie Nr 9/2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 11 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Gubińskie Mokradła". Zadania ustanowione na okres 3 lat od momentu wejścia w życie – **straciło moc**.
3) Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z 8 listopada 2021 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Gubińskie Mokradła"

Nie podlega ochronie w zakresie prawa międzynarodowego

61. FLISOWE ŹRÓDLISKA

Nr rej. – 61

Data uznania za rezerwat przyrody 2011-06-16, akt prawny obejmujący ochroną: Zarządzenie Nr 17/2011 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 10 maja 2011 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. Nr 61 poz. 1184 z dnia 01.06.2011 r.);
Pozostałe akty prawne:
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 marca 2016 r. zmieniające zarządzeniew sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 10.03.2016 r., poz. 543).

Rodzaj – L (leśny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Pbf (biocenotyczny i fizjocenotyczny), **podtyp** – bp (biocenoz naturalnych i półnaturalnych);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EE (różnych ekosystemów), **podtyp** – lw (lasów i wód)

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Głusko

Położenie:
Województwo– lubuskie
Powiat– strzelecko–drezdenecki
Gmina– Dobiegniew
Obręb ewidencyjny – Stare Osieczno
Dz. nr 267 (cz) –1,28 ha, nr 273 (cz)– 2,78 ha, nr 609 (cz) – 5,67 ha

Powierzchnia objęta ochroną: – 9,73 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie:
Rezerwat obejmuje leśny kompleks źródliskowy, stanowiący unikatowy typ ekosystemów, położony w strefie krawędziowej sandru i obszaru morenowego związanego z lobem Odry, w niewielkiej niecce, przez która przepływa potok zasilany wodami wypływającymi ze źródlisk. Siedlisko przyrodnicze stanowi rozfragmentowaną część kopuły źródliskowej oraz nisze erozyjne z roślinnością źródliskową, niżowy łęg jesionowo–olszowy jako główny kompleks leśny oraz grąd zachodnioeuropejski.

Cel ochrony: zachowanie kompleksu źródliskowego wraz z otaczającym lasem oraz charakterystycznych roślin i zwierząt.

Ustanowione zadania ochronne: NIE
1) Zarządzenie Nr 7/2014 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 25 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Flisowe Źródliska". Zadania ustanowione na okres 5 lat od momentu wejścia w życie – straciło moc.
2) Zarządzenie Nr 1/2023 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 2 stycznia 2023 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Flisowe Źródliska. Zadania ustanowione na okres 5 lat.

3) Zarządzenie nr 22/2026 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 11 sierpnia 2026 roku uchylające zarządzenie w sprawie zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Flisowe Źródliska”

Posiada plan ochrony: TAK
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 10 sierpnia 2026 roku w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Flisowe Źródliska” (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego z 2026 r., poz. 1772)

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

62. ZACISZE

Nr rej. – 62
Data uznania za rezerwat przyrody 2013-01-04, akt prawny obejmujący ochroną: Zarządzenie Nr 57/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 20.12.2012 r. poz. 2826);
Pozostałe akty prawne:
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 14 października 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 15.10.2015 r., poz. 1752).

Rodzaj – T (torfowiskowy),
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp**– zn (zbiorowisk nieleśnych);
typ – ET Torfowiskowy (bagienny), **podtyp** – tw (torfowisk wysokich);

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Wymiarki

Położenie:
Województwo– lubuskie
Powiat– żarski
Gmina– Przewóz
Obręb ewidencyjny – Jamno, dz. nr 102

Powierzchnia objęta ochroną: – 19,81 ha
Otulina powierzchnia **– 25,71 ha** obręb ewidencyjny Jamno dz. nr 103, 102, 295, 104, 101, 296.

Opis przedmiotu poddanego ochronie:
Rezerwat obejmuje zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, w tym siedliska rzadkich gatunków różnych roślin. Obszar charakteryzuje się występowaniem fitocenoz reprezentujących siedliska: brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Kl. *Littorelleta* – 3130, obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchsporion* –7110. Niemalże na całej powierzchni występują rzadkie i zagrożone gatunki roślin m.in. ponikło wielołodygowe *Eleocharis multicaulis,* przygiełka brunatna *Rhynchospora fusca*, wrzosiec bagienny *Erica tetralix.*
Obszar jest również atrakcyjnym miejscem dla fauny preferującej siedliska wodno–błotne.

Cel ochrony: zachowanie zbiorowisk roślinności bagiennej i torfowiskowej.

Ustanowione zadania ochronne: TAK
1) Zarządzenie Nr 11/2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 czerwca 2018 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Zacisze" – straciło moc.
2) Zarządzenie Nr 8/2023 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 maja 2023 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Zacisze"

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

63. WOSKOWNICA

Nr rej. – 63

Data uznania za rezerwat przyrody: 2013-01-04, akt prawny obejmujący ochroną: Zarządzenie Nr 58/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 18 grudnia 2012r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 20.12.2012 r. poz. 2828);
Pozostałe akty prawne: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 14 października 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 15.10.2015 r., poz. 1751).

Rodzaj – T (torfowiskowy),
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp**– zn (zbiorowisk nieleśnych);
typ – ET Torfowiskowy (bagienny), **podtyp** – tw (torfowisk wysokich);

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Lubsko

Położenie:
Województwo– lubuskie
Powiat– żarski
Gmina– Brody
Obręb ewidencyjny – Jałowice, dz. nr 560

Powierzchnia objęta ochroną: – 9,53 ha

Otulina powierzchnia **– 25,33 ha** obręb ewidencyjny Jałowice dz. nr 560.

Opis przedmiotu poddanego ochronie:
Rezerwat obejmuje najdalej na południe wysunięte stanowisko woskownicy europejskiej (*Myrica gale),* której zwarty zasięg w Polsce ograniczony jest jedynie do strefy przymorskiej. Woskownica na tym obszarze tworzy własne zbiorowisko *Myricetum galis* oraz w postaci niewielkich kęp zachowała się w nasadzeniach świerkowo–sosnowych porastających tam jej pierwotne siedlisko. Zespół woskownicy europejskiej jest siedliskiem należących do typu 2190 – wilgotne zagłębienia międzywydmowe.

Cel ochrony: zachowanie stanowiska woskownicy europejskiej *Myrica gale*.

Posiada plan ochrony: TAK
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 16 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Woskownica” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dn. 18.02.2021 r., poz. 463).

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym:

64. PRZYGIEŁKOWE MOCZARY

Nr rej. – 64
Data uznania za rezerwat przyrody: 2013-01-04, akt prawny obejmujący ochroną: Zarządzenie Nr 59/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 18 grudnia 2012r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 20.12.2012 r. poz. 2829);
Pozostałe akty prawne: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 14 października 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 15.10.2015 r., poz. 1750);

Rodzaj – T (torfowiskowy),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp**– zn (zbiorowisk nieleśnych);
ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – ET Torfowiskowy (bagienny), **podtyp** – tw (torfowisk wysokich);

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Wymiarki

Położenie:
Województwo– lubuskie
Powiat– żarski
Gmina– Przewóz
Obręb ewidencyjny – Lipna, dz. nr 584, 575, 572, 555, 583, 576.

Powierzchnia objęta ochroną: 101,91 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie:
Rezerwat obejmuje zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, w tym siedliska rzadkich gatunków różnych roślin. Obszar charakteryzuje się występowaniem fitocenoz reprezentujących siedliska: brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Kl. *Littorelleta* – 3130, obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchsporion* –7150, torfowiska przejściowe – 7140 oraz torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą – 7110. W wodno–torfowiskowych ekosystemach występują rzadkie i zagrożone gatunki roślin: ponikło wielołodygowe *Eleocharis multicaulis,* przygiełka brunatna *Rhynchospora fusca*, wrzosiec bagienny *Erica tetralix.* Obszar jest również atrakcyjnym miejscem dla fauny preferującej siedliska wodno–błotne.

Cel ochrony: zachowanie zbiorowisk roślinności bagiennej i torfowiskowej, szczególnie mszaru przygiełkowego z charakterystycznymi gatunkami zespołu przygiełki brunatnej oraz mszaru wysokotorfowiskowego.

Ustanowione zadania ochronne: TAK
Zarządzenie Nr 12/2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Przygiełkowe Moczary" – zarządzenie utraciło moc.
Zarządzenie Nr 4/2024 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 1 marca 2024 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Przygiełkowe Moczary"

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

65. DOLINA ILANKI II

Nr rej. – 65

Data uznania za rezerwat przyrody: 2017-02-28, akt prawny obejmujący ochroną: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 13 lutego 2017 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 13.02.2017 r., poz. 363)

Rodzaj – T (torfowiskowy),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp** – zn (zbiorowisk nieleśnych);
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – ET Torfowiskowy, **podtyp** – tp (torfowisk przejściowych);

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa OT w Gorzowie Wlkp.

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat – sulęciński
Gmina – Torzym
Obręb ewidencyjny – Bobrówko, dz. ewid. 98/2
Obręb ewidencyjny – Przęślice, dz. ewid. 148

Powierzchnia objęta ochroną: 11,32 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie:
Obszar rezerwatu przyrody obejmuje zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, w tym również siedliska rzadkich gatunków roślin, wyróżniające się w skali kraju szczególnymi wartościami przyrodniczymi i naukowymi. Obszar ten charakteryzuje się występowaniem fitocenoz reprezentujących siedliska: priorytetowe siedlisko Natura 2000 91E0 - lasy łęgowe i nadrzeczne zarośla wierzbowe, reprezentowane przez olszynę źródliskową. Źródliskowe lasy olszowe na niżu rozwijają się najczęściej w pozycji podzboczowej, na terenach i kopułach źródliskowych. 7230 - torfowiska alkaliczne o charakterze młak turzycowych i mechowisk. Torfowiska poligeniczne, w tym mechowiskowe, są najcenniejszym pod względem biocenotycznym ekosystemem rezerwatu.

Cel ochrony: zachowanie kompleksu torfowisk niskich, w szczególności poligenicznych, źródlisk oraz leśnych i nieleśnych ekosystemów łąkowych i wodnych z charakterystycznymi dla tych ekosystemów biocenozami.

Posiada plan ochrony: TAK
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 maja 2019 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Ilanki II" (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 27.05.2019 r., poz. 1511)

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

66. JEZIORO RATNO

Nr rej. – 66

Data uznania za rezerwat przyrody: 2017-02-28, akt prawny obejmujący ochroną: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 13 lutego 2017 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 13.02.2017 r., poz. 364)

Rodzaj – W (wodny),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp** – zn (zbiorowisk nieleśnych);
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – EW Wodny, **podtyp** – jm (jezior mezotroficznych i eutroficznych oraz stawów);

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa. Prawa właścicielskie wykonuje Marszałek Województwa Lubuskiego; Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Krosno

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat – sulęciński
Gmina – Torzym
Obręb ewidencyjny – Gądków Wielki, dz. ewid. Nr 325, 51015, 5007/1

Powierzchnia objęta ochroną: 48,72 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie:
Obszar rezerwatu przyrody obejmuje zachowanie kompleksu przyrodniczo - krajobrazowego lądowiejącego jeziora.

Cel ochrony: zachowanie kompleksu wodno-torfowiskowego naturalnego zbiornika eutroficznego oraz torfowisk niskich, w szczególności soligenicznych, źródlisk oraz leśnych i nieleśnych ekosystemów lądowych i wodnych z charakterystycznymi dla tych ekosystemów biocenozami.

Posiada plan ochrony: TAK
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Jezioro Ratno” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dn. 17.05.2019 r., poz. 1471)

Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK
Zarządzenie Nr 20/2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 października 2018 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu kajakowego w rezerwacie przyrody „Jezioro Ratno”.

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

67. MECHOWISKO KOSOBUDKI

Nr rej. – 67

Data uznania za rezerwat przyrody: 2017-02-28, akt prawny obejmujący ochroną: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 13 lutego 2017 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 13.02.2017 r., poz. 365)

Rodzaj – T (torfowiskowy),
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – PFi (fitocenotyczny), **podtyp** – zn (zbiorowisk nieleśnych);
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – ET torfowiskowy (bagienny), **podtyp** – tp (torfowisk przejściowych);

Właściciel, zarządzający: Klub Przyrodników, ul. 1 Maja 22, 66-200 Świebodzin

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat – świebodziński
Gmina – Łagów
Obręb ewidencyjny – Kosobudz, dz. ewid. 117

Powierzchnia: 12,47 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie:
W rezerwacie i jego bezpośrednim sąsiedztwie występują cztery typy ekologicznych torfowisk. Są to torfowiska fluwiogeniczne, poligeniczne, źródliskowe i pojezierne. Obszar jest atrakcyjnym miejscem dla fauny preferującej siedliska wodno-błotne.

Cel ochrony: zachowanie kompleksu torfowisk niskich, w szczególności soligenicznych, źródlisk oraz leśnych i nieleśnych ekosystemów lądowych i wodnych z charakterystycznymi dla tych ekosystemów biocenozami.

Posiada plan ochrony: TAK
Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Mechowisko Kosobudki” (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 01.07.2019 r., poz. 1849)

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

68. KLENICKIE ZAKOLE

Nr rej. – 68

Data uznania za rezerwat przyrody: 25.11.2023 r., akt prawny obejmujący ochroną: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 listopada 2023 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Klenickie Zakole" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2023 r., poz. 2698).

Rodzaj – leśny (L)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – fitocenotyczny (PBf); **podtyp** – podtypu: biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bb)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ - leśny i borowy (EL), **podtyp** - mozaiki różnych ekosystemów (me).

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Sulechów

Położenie:
Województwo – lubuskie
Powiat – zielonogórski
Gmina – Bojadła, Trzebiechów

Powierzchnia: 68,35 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie:
Fitocenozy charakteryzują się złożoną strukturą, ciekawą kombinacją gatunków z udziałem m.in. klonu polnego i lipy drobnolistnej. Bogactwo florystyczne występuje również w warstwie zielnej, gdzie występują gatunki z rodziny storczykowatych. Ważnym aspektem przemawiającym za objęciem tych terenów ochroną rezerwatową jest umożliwienie przebiegu i obserwowania dynamiki przemian łęgowych zbiorowisk roślinnych, które po odcięciu od bezpośredniego wpływu Odry (brak cyklicznych zalewów wskutek budowy wału przeciwpowodziowego), podlegają procesowi grądowienia. Brak możliwości poprawy warunków wodnych i przywrócenia naturalnych zalewów, wobec postępującej antropopresji na terenach znajdujących się poza wałami przeciwpowodziowymi, szansa zachowania i naturyzacji nawet niewielkich fragmentów w procesie naturalnych przemian w kierunku grądów, stanowi jedno z istotniejszych uwarunkowań utworzenia na tym obszarze rezerwatu przyrody. Otaczające starorzecze lasy łęgowe stanowią jego naturalną otulinę i strefę buforową.

Cel ochrony: umożliwienie przebiegu naturalnych procesów przyrodniczych w obrębie siedlisk przyrodniczych rezerwatu oraz zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych obszaru starorzecza, podlegającego przebudowie związanej z odcięciem od strefy zalewów, w tym lasów łęgowych podczas procesu grądowienia oraz fauny i flory zbiorników wodnych w procesie wypłycenia i zarastania.

Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: NIE
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK (Zarządzenie nr 23/2023 Regionalnego dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 22 listopada 2023 roku w sprawie udostępnienia drowi w rezerwacie przyrody „Klenickie Zakole")

Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

69. TORFOWISKO LINKOWO

Nr rej. – 69

Data uznania za rezerwat przyrody: 25.11.2023 r., akt prawny obejmujący ochroną:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 8 listopada 2023 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Torfowisko Linkowo" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2023 r., poz. 2699)
2. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 grudnia 2024 roku zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Torfowisko Linkowo" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2024 r., poz. 2938)

Rodzaj – Torfowiskowy (T)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PBf); **podtyp** – podtypu: biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ - Różnych ekosystemów (EE), **podtyp** - mozaiki różnych ekosystemów (me).

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL LP Nadleśnictwo Smolarz, PGW Wody Polskie RZGW w Bydgoszczy.

Położenie: województwo lubuskie, powiat strzelecko-drezdenecki, gmina Dobiegniew.

Powierzchnia objęta ochroną: 49,88 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie:
Rezerwat stanowi zwarty kompleks torfowiskowo – wodny, wypełniający głęboką i długą rynnę subglacjalną, rozciągającą się na przestrzeni około 1,5 km w kierunku północ - południe. W północnej części rezerwatu znajduje się eutroficzny zbiornik wodny – jezioro Linkowo. rezerwat „Torfowisko Linkowo" charakteryzuje się zróżnicowanym typem zasilania w wodę. Dominuje typ mieszany opadowo – gruntowy. Niewielkie fragmenty torfowiska, położone głównie na obrzeżach w części wschodniej i w otoczeniu jeziora Linkówko zasilane są przez wody podziemne, zasobne w węglan wapnia. Potwierdzono występowanie na tym obszarze stanowisk cennych i chronionych gatunków roślin: torfowców, żurawiny błotnej *Vaccinium oxycoccus*, modrzewnicy zwyczajnej *Andromeda polifolia*, rosiczki okrągłolistnej *Drosera rotundifolia*, pływacza drobnego *Utricularia minor*, pływacza zachodniego *Utricularia australis*, pływacza pośredniego *Utricularia intermedia*, kłoci wiechowatej *Cladium mariscus*, turzycy bagiennej *Carex limosa*, lipiennika Loesela *Liparis loeselii*, bobrka trójlistkowego *Menyathes trifoliata*, storczyka krwistego *Dactylorhiza incarnata,* storczyka Fuchsa *Dactylorhiza Fuchsii* i bagna zwyczajnego *Ledum palustre.*

Cel ochrony: zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych kompleksu torfowisk wraz z mozaiką towarzyszących im siedlisk wodnych i bagiennych oraz stanowiskami cennych roślin naczyniowych.
Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: TAK (Zarządzenie nr 15 /2025 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 maja 2025 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Torfowisko Linkowo")
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: NIE
Nie podlega ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

70. BREKINIE KOŁO BRONISZOWA

Nr rej. – 70

Data uznania za rezerwat przyrody: 25.12.2024 r. akt prawny obejmujący ochroną:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 grudnia 2024 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Brekinie koło Broniszowa" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2024 r., poz. 2939)

Rodzaj – Florystyczny (F1)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Florystyczny (PFI); **podtyp** – podtypu: krzewów i drzew (kd)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Leśny i borowy (EL), **podtyp** – lasów mieszanych nizinnych (lmn).

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Nowa Sól.

Położenie: województwo lubuskie, powiat Zielona Góra, gmina Nowogród Bobrzański

Powierzchnia objęta ochroną: 19,09 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Przedmiotowa czynność została podjęta w celu zapewnienia skutecznej i trwałej ochrony powierzchni o szczególnych wartościach przyrodniczych, obejmujących jedną z największych w województwie lubuskim populacji o charakterze naturalnego pochodzenia jarzębu brekinii w ekosystemie leśnym. Należy podkreślić, że gatunek na obszarze rezerwatu cechuje się bardzo wysoką żywotnością oraz dynamicznym poziomem rozwoju, co tworzy populacje „typu źródłowego" taksonu na obszarze południowej części regionu. Obiekt istotny z punktu widzenia wzmocnienia ochrony puli genetycznej przedmiotowej populacji oraz możliwości zwiększania jego zasięgu i kolonizacji terenów sąsiednich, a także z uwagi na objęcie ochroną tworów i składników przyrody, które w obecnej sieci rezerwatów przyrody województwa lubuskiego są niedostatecznie reprezentowane.

Cel ochrony: zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe naturalnego stanowiska występowania jarzębu brekinii Sorbus torminalis o znaczeniu ponadregionalnym.

Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: NIE
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: NIE

71. TORFOWISKO USTRONIE

Nr rej. – 71

Data uznania za rezerwat przyrody: 25.12.2024 r. akt prawny obejmujący ochroną:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 grudnia 2024 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Torfowisko Ustronie" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2024 r., poz. 2940)

Rodzaj – Torfowiskowy (T)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi); **podtyp** – podtypu: zbiorowisk nieleśnych (zn)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Torfowiskowy (bagienny) (ET); **podtyp** – torfowisk przejściowych (tp).

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Bogdaniec.

Położenie: województwo lubuskie, powiat gorzowski, gmina Witnica

Powierzchnia objęta ochroną: 6,59 ha

Otulina powierzchnia: 9,44 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Przedmiotowa czynność została podjęta w celu zapewnienia skutecznej i trwałej ochrony powierzchni o szczególnych wartościach przyrodniczych w postaci rzadkich typów siedlisk przyrodniczych o charakterze hydrogenicznym tj. siedliska 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea) oraz siedliska 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) wraz ze stanowiskami rzadkich i zagrożonych gatunków roślin w skali ponadlokalnej, a także w celu zapewnienia integralności ekologicznej pomiędzy płatami poszczególnych ekosystemów oraz zapewnieniu spójności obszarowej rezerwatu przyrody.

Cel ochrony: zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe mozaiki siedlisk torfowiskowo-bagiennych wraz z kształtującymi je procesami torfotwórczymi oraz stanowiskami rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, o znaczeniu ponadregionalnym.

Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: TAK
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: Tak (Zarządzenie nr 19/2025 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 30 maja 2025 r. w sprawie wyznaczenia szklaku udostępnionego dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Torfowisko Ustronie").

72. BUKOWE UROCZYSKO

Nr rej. – 72

Data uznania za rezerwat przyrody: 29.04.2025 r. akt prawny obejmujący ochroną:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 kwietnia 2025 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Bukowe Uroczysko" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2025 r., poz. 951)

Rodzaj – Leśny (L)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi); **podtyp** – zbiorowisk leśnych (zl)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Leśny i borowy (bagienny) (EL); **podtyp** – lasów nizinnych (lni).

Właściciel, zarządzający: Skarb Państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Zielona Góra.

Położenie: województwo lubuskie, powiat zielonogórski, gmina Czerwieńsk

Powierzchnia objęta ochroną: 31,85 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Przedmiotowa czynność została podjęta w celu zapewnienia skutecznej, trwałej i długoterminowej ochrony powierzchni o szczególnych wartościach przyrodniczych, naukowych i krajobrazowych w zakresie dotyczącym funkcjonowania rzadkich typów siedlisk przyrodniczych, reprezentowanych przez kwaśne buczyny niżowe oraz niżowe łęgi olszowo-jesionowe wraz ze stanowiskami rzadkich gatunków roślin, grzybów i zwierząt w skali regionu i kraju, a także w związku z potrzebą zapewnienia niezakłóconego antropogenicznie rozwoju dla spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych.

Cel ochrony: zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe kompleksu ekosystemów leśnych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin, grzybów i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: NIE
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: NIE

73. BOBROWISKO

Nr rej. – 73

Data uznania za rezerwat przyrody: 29.04.2025 r. akt prawny obejmujący ochroną:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 kwietnia 2025 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Bobrowisko" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2025 r., poz. 950)

Rodzaj – Faunistyczny (Fn)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Faunistyczny (PFn); **podtyp** – ptaków (zn)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Wodny (EW); **podtyp** – jezior mezotroficznych i eutroficznych oraz stawów (jm).

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Torzym.

Położenie: województwo lubuskie, powiat sulęciński, gmina Torzym

Powierzchnia objęta ochroną: 36,74 ha

Otulina powierzchnia: 44,45 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Przedmiotowa czynność została podjęta w celu zapewnienia skutecznej i trwałej ochrony powierzchni o szczególnych wartościach przyrodniczych i naukowych w zakresie dotyczącym funkcjonowania biotopów lęgowych oraz miejsc żerowania, zimowania i odpoczynku dla kilkudziesięciu rzadkich gatunków ptaków związanych ze środowiskiem wodno - błotnym, tworzących ostoję fauny o znaczeniu ponadlokalnym.

Cel ochrony: Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe biotopów lęgowych oraz miejsc żerowania, zimowania i odpoczynku ptaków związanych ze środowiskiem wodno - błotnym, o znaczeniu ponadlokalnym.

Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: NIE
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: NIE

74. DOLINA CZERWONEGO POTOKU

Nr rej. – 74

Data uznania za rezerwat przyrody: 30.04.2025 r. akt prawny obejmujący ochroną:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 kwietnia 2025 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Dolina Czerwonego Potoku" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2025 r., poz. 968)

Rodzaj – Leśny (L)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi); **podtyp** – zbiorowisk leśnych (zl)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Leśny i borowy (EL); **podtyp** – lasów nizinnych (lni).

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Sulęcin.

Położenie: województwo lubuskie, powiat sulęciński, gmina Sulęcin i Lubniewice

Powierzchnia objęta ochroną: 116,73 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Przedmiotowa czynność została podjęta w celu zapewnienia skutecznej, trwałej i długoterminowej ochrony powierzchni o szczególnych wartościach przyrodniczych, naukowych i krajobrazowych w zakresie dotyczącym funkcjonowania rzadkich typów siedlisk przyrodniczych, reprezentowanych przez kwaśne i żyzne buczyny niżowe, grądy środkowoeuropejskie oraz łęgi olszowo-jesionowe wraz ze stanowiskami rzadkich gatunków roślin, grzybów i zwierząt w skali regionu i kraju, a także w związku z potrzebą zapewnienia niezakłóconego antropogenicznie rozwoju dla spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych.

Cel ochrony: zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe biotopów lęgowych oraz miejsc żerowania, zimowania i odpoczynku ptaków związanych ze środowiskiem wodno - błotnym, o znaczeniu ponadlokalnym.

Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: NIE
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK (Zarządzenie nr 12/2026 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27 kwietnia 2026 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruclihu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Dolina Czerwonego Potoku").

75. RUSKIE STAWY

Nr rej. – 75

Data uznania za rezerwat przyrody: 1.05.2025 r. akt prawny obejmujący ochroną:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 kwietnia 2025 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Ruskie Stawy" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2025 r., poz. 987)

Rodzaj – Torfowiskowy (T)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi); **podtyp** – zbiorowisk nieleśnych (zn)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Różnych ekosystemów (EE); **podtyp** – lądowych ekosystemów nieleśnych (ln).

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Lubsko.

Położenie: województwo lubuskie, powiat żarski, gmina Brody

Powierzchnia objęta ochroną: 28,84 ha

Otulina powierzchnia: 48,59 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Przedmiotowa czynność została podjęta w celu zapewnienia skutecznej i trwałej ochrony powierzchni o szczególnych wartościach przyrodniczych i naukowych w zakresie dotyczącym funkcjonowania mozaiki ekosystemów hydrogenicznych: 3130, 7140, 7230, 7150, 7210, 6410, 3510 oraz 91D0, stanowiących również siedliska występowania bardzo rzadkich i chronionych gatunków roślin, w tym w szczególności brzeżycy jednokwiatowej i przygiełki brunatnej, a także typowej dla tego typu siedlisk przedstawicieli herpetofauny: kumaka nizinnego, traszki zwyczajnej i grzebieniastej oraz licznych gatunków ptaków związanych ze środowiskiem otwartych terenów wodno-błotnych.

Cel ochrony: zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe mozaiki siedlisk hydrogenicznych, w tym w szczególności o charakterze torfowiskowo-bagiennym wraz z kształtującymi je procesami torfotwórczymi oraz stanowiskami rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, o znaczeniu ponadregionalnym.

Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: NIE
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: NIE

76. TORFOWISKO PLISZKA

Nr rej. – 76

Data uznania za rezerwat przyrody: 2.05.2025 r. akt prawny obejmujący ochroną:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 kwietnia 2025 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Torfowisko Pliszka" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2025 r., poz. 995)

Rodzaj – Torfowiskowy (T)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi); **podtyp** – zbiorowisk nieleśnych (zn)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Torfowiskowy (ET); **podtyp** – torfowisk przejściowych (tp).

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Torzym i Krosno.

Położenie: województwo lubuskie, powiat sulęciński, krośnieński, świebodziński, gmina Torzym, Bytnica i Łagów

Powierzchnia objęta ochroną: 159,66 ha

Otulina powierzchnia: 124,03 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Przedmiotowa czynność została podjęta w celu zapewnienia skutecznej i trwałej ochrony powierzchni o szczególnych wartościach przyrodniczych i naukowych w zakresie dotyczącym funkcjonowania mozaiki ekosystemów hydrogenicznych 3260, 7230 oraz 91E0 stanowiących również siedliska występowania rzadkich i chronionych gatunków roślin zarodnikowych i naczyniowych, a także typowej dla tego typu siedlisk przedstawicieli ichtiofauny, herpetofauny oraz bezkręgowców o znaczeniu ponadregionalnym.

Cel ochrony: Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe mozaiki ekosystemów siedlisk hydrogenicznych, w tym w szczególności rzeki Pliszki, lasów łęgowych oraz obszarów torfowisko-bagiennych wraz z kształtującymi je procesami torfotwórczymi oraz stanowiskami rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, grzybów i zwierząt.

Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: NIE
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: NIE

77. LASY ŹRÓDLISKOWE nad OBRĄ koło ZEMSKA

Nr rej. – 77

Data uznania za rezerwat przyrody: 2.05.2025 r. akt prawny obejmujący ochroną:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 kwietnia 2025 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Lasy Źródliskowe nad Obrą koło Zemska" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2025 r., poz. 994)

Rodzaj – Leśny (L)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi); **podtyp** – zbiorowisk leśnych (zl)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Leśny i borowy (EL); **podtyp** – lasów nizinnych (lni).

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Międzyrzecz.

Położenie: województwo lubuskie, powiat międzyrzecki, gmina Bledzew

Powierzchnia objęta ochroną: 6,40 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Przedmiotowa czynność została podjęta w celu zapewnienia skutecznej, trwałej i długoterminowej ochrony powierzchni o szczególnych wartościach przyrodniczych i naukowych w zakresie dotyczącym funkcjonowania rzadkich typów ekosystemów, reprezentowanych głównie przez siedliska lasów łęgowych wraz z występującymi miejscami martwicami trawertynowymi w źródliskach oraz lasów grądowych wraz ze stanowiskami rzadkich gatunków roślin, grzybów i zwierząt, a także w związku z koniecznością zapewnienia, niezakłóconego antropogenicznie, dalszego rozwoju spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na terenie rezerwatu

Cel ochrony: Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe ekosystemów leśnych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin, grzybów i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: NIE
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: NIE

78. PAMIĘCIŃSKIE LASY ZBOCZOWE

Nr rej. – 78

Data uznania za rezerwat przyrody: 2.05.2025 r. akt prawny obejmujący ochroną:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 kwietnia 2025 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Pamięcińskie Lasy Zboczowe" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2025 r., poz. 993)

Pozostałe akty prawne:
1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 sierpnia 2026 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Pamięcińskie Lasy Zboczowe" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2026 r., poz. 1770)

Rodzaj – Leśny (L)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi); **podtyp** – zbiorowisk leśnych (zl)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Leśny i borowy (EL); **podtyp** – lasów nizinnych (lni).

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Rzepin.

Położenie: województwo lubuskie, powiat słubicki, gmina Górzyca

Powierzchnia objęta ochroną: 45,46 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Przedmiotowa czynność została podjęta w celu zapewnienia skutecznej, trwałej i długoterminowej ochrony powierzchni o szczególnych wartościach przyrodniczych i naukowych w zakresie dotyczącym funkcjonowania rzadkich typów ekosystemów, reprezentowanych głównie przez siedliska lasów łęgowych w tym zboczowych o obrębie Lubuskiego Przełomu Odry oraz lasów grądowych wraz ze stanowiskami rzadkich gatunków roślin, grzybów i zwierząt, a także w związku z koniecznością zapewnienia niezakłóconego antropogenicznie, dalszego rozwoju spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na terenie rezerwatu.

Cel ochrony: Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe ekosystemów leśnych o cechach lasów zboczowych i źródliskowych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin, grzybów i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: NIE
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: NIE

79. TORFOWISKA ANDROMEDY

Nr rej. – 79

Data uznania za rezerwat przyrody: 8.05.2025 r. akt prawny obejmujący ochroną:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 17 kwietnia 2025 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Torfowiska Andromedy" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2025 r., poz. 1042)

Rodzaj – Torfowiskowy (T)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi); **podtyp** – zbiorowisk nieleśnych (zn)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – różnych ekosytemów (EE); **podtyp** – zbiorowisk nieleśnych (zn).

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Kłodawa.

Położenie: województwo lubuskie, powiat gorzowski, gmina Kłodawa

Powierzchnia objęta ochroną: 9,99 ha

Otulina powierzchnia: 18,08 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Przedmiotowa czynność została podjęta w celu zapewnienia skutecznej i trwałej ochrony powierzchni o szczególnych wartościach przyrodniczych i naukowych w zakresie dotyczącym funkcjonowania mozaiki ekosystemów hydrogenicznych tj. siedliska 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) oraz siedliska 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), a także siedliska 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne oraz siedliska borów i lasów bagiennych 91D0 wraz ze stanowiskami rzadkich i zagrożonych gatunków roślin i zwierząt.

Cel ochrony: Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe mozaiki siedlisk hydrogenicznych, w tym w szczególności o charakterze torfowiskowo-bagiennym wraz z kształtującymi je procesami torfotwórczymi oraz stanowiskami rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, o znaczeniu ponadregionalnym

Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: NIE
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: NIE

80. ZIELONOGÓRSKI LAS ODRZAŃSKI

Nr rej. – 80

Data uznania za rezerwat przyrody: 27.12.2025 r. akt prawny obejmujący ochroną:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 12 grudnia 2025 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Zielonogórski Las Odrzański" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2025 r., poz. 3095)

Pozostałe akty prawne:

2. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 6 lipca 2026 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Zielonogórski Las Odrzański" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2026 r., poz. 1630)

Rodzaj – Leśny (L)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf); **podtyp** – biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Leśny i borowy (EL); **podtyp** – lasów nizinnych (lni)

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Przytok

Położenie: województwo lubuskie, powiat zielonogórski, miasto Zielona Góra, gmina Czerwieński, gmina Sulechów

Powierzchnia objęta ochroną: 529,77 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Przedmiotowa czynność została podjęta w celu zapewnienia skutecznej, trwałej i długoterminowej ochrony powierzchni o szczególnych wartościach przyrodniczych i naukowych w zakresie dotyczącym funkcjonowania rzadkich typów ekosystemów, reprezentowanych głównie przez siedliska lasów łęgowych wraz z starorzeczami oraz lasów grądowych i dąbrów wraz ze stanowiskami rzadkich i unikatowych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, a także w związku z koniecznością zapewnienia, niezakłóconego antropogenicznie, dalszego rozwoju spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na części terenu rezerwatu.

Cel ochrony: Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe ekosystemów leśnych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin, grzybów i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: TAK (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim Nr 21/2026 z 20 lipca 2026 roku w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Zielonogórski Las Odrzański")
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK (Zarządzenie nr 43/2025 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z 23 grudnia 2025 roku w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego i rowerowego w rezerwacie przyrody „Zielonogórski Las Odrzański").

81. LIPIENNIKOWE BAGNO

Nr rej. – 81

Data uznania za rezerwat przyrody: 06.03.2026 r., akt prawny obejmujący ochroną:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 19 lutego 2026 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Lipiennikowe Bagno" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2026 r., poz. 350)

Rodzaj – Florystyczny (F1)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Florystyczny (PF1); **podtyp** – roślin zielnych i krzewinek (rzk)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Torfowiskowy (bagienny) (ET); **podtyp** – torfowisk przejściowych (tp)

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Sława Śląska

Położenie: województwo lubuskie, powiat nowosolski, gmina Nowa Sól

Powierzchnia objęta ochroną: 17,00 ha

Otulina powierzchnia: 35,58 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Przedmiotowa czynność została podjęta w celu zapewnienia skutecznej, trwałej i długoterminowej ochrony populacji lipiennika Loesela *Liparis loeselii* wraz z jego siedliskiem na terenie przedmiotowego rezerwatu.

Cel ochrony: Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe populacji lipiennika Loesela *Liparis loeselii* wraz z jego siedliskiem.

Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: NIE
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK (Zarządzenie nr 14/2026 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27 kwietnia 2026 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego, rowerowego i jazdy konnej wierzchem oraz w sprawie udostępnienia drogi dla ruchu pojazdów poza drogami publicznymi, w rezerwacie przyrody „Lipiennikowe Bagno").

82. UROCZYSKO KOŁO GARBICZA im. MICHAŁA POKLEWSKIEGO - KOZIEŁŁ

Nr rej. – 82

Data uznania za rezerwat przyrody: 10.03.2026 r., akt prawny obejmujący ochroną:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 23 lutego 2026 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Uroczysko koło Garbicza im. Michała Poklewskiego – Koziełł" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2026 r., poz. 364)

Rodzaj – Leśny (L)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf); **podtyp** – biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Leśny i borowy (EL); **podtyp** – lasów nizinnych (lni)

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Torzym

Położenie: województwo lubuskie, powiat sulęciński, gmina Torzym

Powierzchnia objęta ochroną: 58,43 ha

Otulina powierzchnia: 49,00 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Przedmiotowa czynność została podjęta w celu zapewnienia skutecznej, trwałej i długoterminowej ochrony powierzchni o szczególnych wartościach przyrodniczych i naukowych tj. kompleksu zróżnicowanych lasów porastających skarpy ramienicowego Jeziora Garbicz (Wielicko) oraz przestrzeni wokół Jeziora Pniewy reprezentowanych głównie przez siedliska kwaśnych buczyn, grądów, łęgów i borów bagiennych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin, grzybów i zwierząt.

Cel ochrony: Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe ekosystemów leśnych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin, grzybów i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: NIE
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: TAK (Zarządzenie nr 13/2026 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 27 kwietnia 2026 r. w sprawie wyznaczenia szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego i rowerowego oraz jazdy konnej wierzchem w rezerwacie przyrody „Uroczysko koło Garbicza im. Michała Poklewskiego-Koziełł").

83. SZYDŁOWSKIE ŁĘGI

Nr rej. – 83

Data uznania za rezerwat przyrody: 19.03.2026 r., akt prawny obejmujący ochroną:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 4 marca 2026 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Szydłowskie Łęgi" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2026 r., poz. 450)

Rodzaj – Leśny (L)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf); **podtyp** – biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Leśny i borowy (EL); **podtyp** – lasów nizinnych (lni)

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Cybinka

Położenie: województwo lubuskie, powiat słubicki, gmina Cybinka

Powierzchnia objęta ochroną: 125,11 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Przedmiotowa czynność została podjęta w celu zapewnienia skutecznej, trwałej i długoterminowej ochrony powierzchni o szczególnych wartościach przyrodniczych i naukowych w zakresie dotyczącym funkcjonowania rzadkich typów ekosystemów, reprezentowanych głównie przez siedliska lasów łęgowych charakterystycznych dla dolin dużych rzek nizinnych wraz ze stanowiskami rzadkich gatunków roślin, grzybów i zwierząt, a także w związku z koniecznością zapewnienia, niezakłóconego antropogenicznie, dalszego rozwoju spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na terenie rezerwatu.

Cel ochrony: Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe kompleksu ekosystemów leśnych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin, grzybów i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: NIE
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: NIE

84. BINDUGA

Nr rej. – 84

Data uznania za rezerwat przyrody: 26.08.2026 r., akt prawny obejmujący ochroną:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 11 sierpnia 2026 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Binduga" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2026 r., poz. 1778)

Rodzaj – Leśny (L)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf); **podtyp** – biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Leśny i borowy (EL); **podtyp** – lasów nizinnych (lni)

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Krosno

Położenie: województwo lubuskie, powiat krośnieński, gmina Krosno Odrzańskie

Powierzchnia objęta ochroną: 81,28 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Przedmiotowa czynność została podjęta w celu zapewnienia skutecznej, trwałej i długoterminowej ochrony powierzchni o szczególnych wartościach przyrodniczych i naukowych tj. kompleksu lasów łęgowych i terenów zalewowych ciągnący się wzdłuż Odry, gdzie dominują głównie łęgi dębowo-wiązowo-jesionowe Ficario-Ulmetum z drzewostanem w wieku ponad 150 lat oraz siedliska rzadkich i zagrożonych gatunków ptaków oraz bezkręgowców.

Cel ochrony: Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe ekosystemów leśnych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin, grzybów i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: NIE
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: NIE

85. WILCZY OSTĘP

Nr rej. – 85

Data uznania za rezerwat przyrody: 26.08.2026 r., akt prawny obejmujący ochroną:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 11 sierpnia 2026 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Wilczy Ostęp" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2026 r., poz. 1779)

Rodzaj – Leśny (L)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf); **podtyp** – biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Leśny i borowy (EL); **podtyp** – lasów nizinnych (lni)

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Smolarz

Położenie: województwo lubuskie, powiat strzelecko-drezdenecki, gmina Drezdenko

Powierzchnia objęta ochroną: 7,49 ha

Otulina powierzchnia: 23,15 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Przedmiotowa czynność została podjęta w celu zapewnienia skutecznej, trwałej i długoterminowej ochrony powierzchni o szczególnych wartościach przyrodniczych i naukowych tj. cennego przyrodniczo płatu grądu, który posiada wysoką wartość jako powierzchnia referencyjna, dydaktyczna i naukowa, umożliwiająca obserwację spontanicznych procesów zachodzących w starych drzewostanach liściastych i mieszanych, a także w związku z koniecznością zapewnienia, niezakłóconego antropogenicznie, dalszego rozwoju spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na terenie rezerwatu.

Cel ochrony: Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe ekosystemów leśnych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin, grzybów i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: NIE
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: NIE

86. KAMIENNA DĄBROWA

Nr rej. – 86

Data uznania za rezerwat przyrody: 16.09.2026 r., akt prawny obejmujący ochroną:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 1 września 2026 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Kamienna Dąbrowa" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2026 r., poz. 1972)

Rodzaj – Leśny (L)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi); **podtyp** – zbiorowisk leśnych (zl)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Leśny i borowy (EL); **podtyp** – lasów nizinnych (lni)

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Smolarz

Położenie: województwo lubuskie, powiat strzelecko-drezdenecki, gmina Drezdenko

Powierzchnia objęta ochroną: 19,10 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Przedmiotowa czynność została podjęta w celu zapewnienia skutecznej, trwałej i długoterminowej ochrony powierzchni o szczególnych wartościach przyrodniczych i naukowych tj. dobrze wykształconego fragmentu lasu dębowo-grabowego, w którym dominują rodzime gatunki drzew w różnym wieku, a także w związku z koniecznością zapewnienia, niezakłóconego antropogenicznie, dalszego rozwoju spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na terenie rezerwatu.

Cel ochrony: Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe ekosystemów leśnych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin, grzybów i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: NIE
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: NIE

87. TORFOWISKO SARBINOWO

Nr rej. – 87

Data uznania za rezerwat przyrody: 16.09.2026 r., akt prawny obejmujący ochroną:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 1 września 2026 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Torfowisko Sarbinowo" (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2026 r., poz. 1971)

Rodzaj – Torfowiskowy (T)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi); **podtyp** – zbiorowisk leśnych (zn)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Torfowiskowy (ET); **podtyp** – torfowisk przejściowych (tp)

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Smolarz

Położenie: województwo lubuskie, powiat strzelecko-drezdenecki, gmina Dobiegniew

Powierzchnia objęta ochroną: 11,73 ha

Otulina powierzchnia: 10,54 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Przedmiotowa czynność została podjęta w celu zapewnienia skutecznej, trwałej i długoterminowej ochrony powierzchni o szczególnych wartościach przyrodniczych i naukowych tj. ekosystemów reprezentowanych głównie przez zbiorowiska torfowiskowe, z dominującym udziałem siedliska przyrodniczego 7140 – torfowiska przejściowe i trzęsawiska, które przechodzi w inicjalne bory i lasy bagienne w brzeżnych częściach obiektu i torfowisko wysokie 7110 w części centralnej obniżenia wraz ze stanowiskami rzadkich i unikatowych gatunków roślin, grzybów i zwierząt.

Cel ochrony: Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe mozaiki siedlisk torfowiskowych wraz z kształtującymi je procesami torfotwórczymi oraz stanowiskami rzadkich i zagrożonych gatunków roślin, o znaczeniu ponadregionalnym.

Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: NIE
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: NIE

88. CISOWE GRĄDY

Nr rej. – 88

Data uznania za rezerwat przyrody: 16.09.2026 r., akt prawny obejmujący ochroną:

1. Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 1 września 2026 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Cisowe Grądy” (Dz. Urz. Woj. Lub. z 2026 r., poz. 1970)

Rodzaj – Leśny (L)
ze względu na dominujący przedmiot ochrony:
typ – Fitocenotyczny (PFi); **podtyp** – zbiorowisk leśnych (zl)
typ ze względu na główny typ ekosystemu:
typ – Leśny i borowy (EL); **podtyp** – lasów nizinnych (lni)

Właściciel, zarządzający: Skarb państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Smolarz

Położenie: województwo lubuskie, powiat strzelecko-drezdenecki, gmina Dobiegniew

Powierzchnia objęta ochroną: 25,44 ha

Opis przedmiotu poddanego ochronie: Przedmiotowa czynność została podjęta w celu zapewnienia skutecznej, trwałej i długoterminowej ochrony powierzchni o szczególnych wartościach przyrodniczych i naukowych tj. kompleksu zróżnicowanych lasów, reprezentowanych głównie przez wielogatunkowy starodrzew grądowy z dominującym udziałem dębu bezszypułkowego oraz grabu zwyczajnego, stanowiący jednocześnie stabilne stanowisko i lokalną bazę nasienną cisa pospolitego Taxus baccata.

Cel ochrony: Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względu na szczególne wartości przyrodnicze i naukowe ekosystemów leśnych o cechach naturalnych wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin, grzybów i zwierząt, a także utrzymanie ciągłości spontanicznie zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych na obszarze rezerwatu.

Posiada plan ochrony: NIE
Ustanowiono zadania ochronne: NIE
Rezerwat przyrody udostępniono dla społeczeństwa: NIE